LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 22 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Penkt., kovo (March) 18, 1966 Ozone Park, N. Y., 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ METAI 55-ieji

KRISLAI

Kazys Giedrys
Aleksandras Makedonietis
O kaip mūsų strategai?
Kovo 25-26 dienomis
Protestai Vietname

—Rašo **R. Mizara** —

Kovo 15 d. sukako 75 metai, kai gimė Kazys Giedrys, daugeliui amerikiečių gerai pažįstamas kovotojas už darbo žmogaus laisvę ir šviesesnį rytojų.

Turėjau garbės su Kaziu praleisti kartu ne vieną valandą Philadelphijoje. Tai buvo principo žmogus, į ateitį visuomet žiūrėjęs optimistiškai.

Jei 1926 metais smetoniška kulka nebūtų jam gyvybę atėmusi, veikiausiai jis ir šiandien būtų gyvenęs ir džiaugęšis.

Skaitykite šiame "Laisvės" numeryje M. Chodosaitės straipsnį, gražiai nušviečiantį kovotojo-kankinio gyvenimą.

—:—

"...Aleksandras užsidėjo ant galvos šalmą... sicilietišką skraistę su diržu, o ant jos dvigubus liniinius šarvus, kartu su kitu grobiu, paimtus prie Iso. Šalmas buvo geležinis... Antkaklis taip pat iš geležies... Aleksandras turėjo nuostabiai lengvą, puikaus grūdinimo kardą, padovanotą kitiečių karaliaus; šiuo ginklu jis dažniausiai kaudavosi mūšiuose..."

—:—

Taip rašo Plutarchas apie Aleksandrą Makedonietį, kai jis, prieš daugiau kaip 2,300 metų, stojo mūšin prieš Darijaus vadovaujamą persų kariuomenę.

Karalius Aleksandras Makedonietis buvo karo vadas pilna to žodžio prasme: susirėmimuose su persų kariuomene, jis pats bet kada galėjo kristi nuo priešo smūgio.

—:—

Palyginkime senovės karo vadus su šiandieniniais.

Štai mūsų "strategai" pradėjo karą prieš Vietnamo žmones, Pietryčių Azijoje, — už dvylikos tūkstančių mylių nuo JAV. Mūsų šalies karinės jėgos bombomis iš oro degina miestus, napalu naikina laukuose javus, kaimus ir žmones, tik todėl, kad jie nori laisvai gyventi.

Bet tie, kurie karui vadovauja, nejaučia savo asmeniui jokio pavojaus, gyvena sau Washingtone, kaip, anot to posakio, meškos ausy.

Esu tikras: jei johnsonams, humphriejams, ruskams, maknamarams reikėtų apsišarvuoti, kaip prieš mūšius apsišarvuodavo Aleksandras Makedonietis; jei jiems reikėtų imti į ranką kardą ir eiti į Vietnamo miškus ir raistus, ten susitikti su liaudiečiais laisvės gynėjais, tai, neabejoju, kad šitie mūsų "strategai" pasakytų: **geriau tegu bus raudonas, negu lavonas!**

—:—

Bet vargas tėvams, kurių vaikai ten žūsta. Tragiškai gyvena ir milijonai vietnamiečių, niekad mūsų kraštui nieko blogo nepadariusių ir net negalvojančių daryti.

Va, kodėl **kovo 25-26 dd. daug tūkstančių amerikiečių telksis į mitingus, į eisenas gatvėse ir reikalaus baigti karą Vietname dabar, tuojau.**

—:—

Kai šitie žodžiai rašomi, Pietų Vietname vyksta didžiuliai protestų mitingai prieš dabartinę Amerikos komercinės spaudos išgarbintą valdžią, kuriai vadovauja premjeras Ngu.yen Kao Ky.

—Ši valdžia sugedusi! — skelbia protestų dalyviai.

Los Angeles mieste įvyko kruvini susirėmimai

Los Angeles, Calif. —Kovo 15 dieną, Watts miesto dalyj, kur gyvena negrai ir 1965 metais buvo kelių dienų kruvini susirėmimai, vėl jie pasikartojo.

Sakoma, kad dalyvavo šimtai negrų jaunuolių pirm apie 200 policininkų juos išsklaidė. Susirėmime nušautas vienas negras ir vienas baltas, pastarasis buvo sunkvežimio vairuotojas. Sužeista apie 30 žmonių ir kita tiek areštuota.

Policijos viršininkas pasiuntė į tą miesto dalį daugiau policijos, kuri būriais gatves patruliuoja.

Valstijos gubernatorius E. G. Brown sąjūdžio kilimo metu buvo Washingtone, jis greitai parskubėjo į miestą. Jo pavaduotojas G. M. Andersonas isakė Nacionalinei Gvardijai būti pasirengusiai.

Washingtone apie įvykį buvo painformuotas prezidentas Johnsonas.

Washingtonas. —Tyrimas parodė, kad minkštosios anglies kasėjų daugelis gauna nepagydomas plaučių ligas.

Motinos pikietuoja karo "žaislų" pardavėjus

New Yorkas. Jungtinėse Valstijose begėdiškai gaminami vaikams "žaislai"—visokių karinių ginklų modeliukai: tankai, šarvuočiai laivai, atominiai submarinai, kulkosvaidžiai, patrankos ir kitoki. Juos masiniai pardavinėja ir jaunus vaikus užkrečia militarizmo aistra.

New York viešbutyje tokių "žaislų" gamintojai atidarė American Toy Fair—parodą. Ten jie išstatyti, per televiziją ir radiją garsinami, raginami tėvai pirkti vaikams tuos "žaisliukus".

Motinos masiniai pikietavo priešakyje viešbučio. Jos nešiojo daugybę plakatų su užrašais: "No War Toys".

Pikietui vadovavo D. Murray, motina dvieju berniukų. Ji sakė, kad laikas motinoms visur pikietuoti "žaislų" pardavyklas, nes tai yra nesveikas jaunuolių pratinimas prie karo ginklų.

Suprantama, "žaisliukų" gamintojų agentai teisino, būk tas nieko bendro neturi su karais.

Užtenka prisiminti, kaip Antrojo pasaulinio karo išvakarėse JAV ambasadorius Davis, vykdamas į Tarybų Sąjungą, matydamas hitleriškoje Vokietijoje vaikų "žaidimą" su ginklais, kritikavo, kaip bloga jaunuolių auklėjimą, kaip ruošimą jų karui, sakė Mrs. Murray.

IŠ VISO PASAULIO

Londonas. — Anglijos parlamento narys Enoch Powell, konservatyvas, sako, kad darbiečių valdžia, sekdama Jungtinių Valstijų politiką, Angliją pavertė į JAV vergę.

Maskva. —Tarybų Sąjungos žinių agentūra TASS sako, kad nežuvo TSRS žmonių Ganoje per militaristų perversmą.

Londonas. — Sulaukęs 93 metų amžiaus mirė generolas Lewis Halliday.

Žmonės reikalauja, kad būtų leista jiems išrinkti padoresnę valdžią.

Bet kas gi šiandien ten žmonių balso klausys? Ginklas sprendžia viską, o Ky ginklų turi!..

—:—

Įdomi žinutė iš Paryžiaus: "Italijos komunistų laikraštis 'Unita' vėl pasirodys Prancūzijos laikraščių kioskuose. Prancūzijos vidaus reikalų ministerija panaikino 1950 metų įsaką, kuriuo buvo uždrausta platinti 'Unitą.'

Laikraštis 'Humanite' ir Prancūzijos Kompartijos atstovai ne kartą reikalavo panaikinti šį įsaką."

Bengalis, Indija. — Policijos susirėmime su demonstrantais 12 žmonių buvo užmušta. Demonstravo streikieriai ir moterys, reikalaudami daugiau maisto.

Providence, R. I. — Sulaukęs 91 metų amžiaus mirė buvęs Rhode Islando valstijos kolegijos profesorius.

Kairas. — Egiptas daugiau gelbės Jemeno respublikai, nes monarchistai nesiliauja puolę iš Arabijos.

Dublinas. — Airija padidino pasienio sargybą su Šiaurinės Airijos apskričiais.

Tokio. — Laoso liaudiečiai siūlo pasitarimų keliu baigti trijų grupių nesusitarimą.

Washingtonas.—JAV vyriausybės diplomatai kalba apie keitimą politikos linkui Kinijos.

Phoenix, Arizona. — Influenza susirgimų skaičius padidėjo.

JV žmonės masiniai pasisakys už taiką

Madison, Wis. — National Committee to End the Vietnam War kasdien gauna vis daugiau pranešimų. kad unijos, moterų, jaunimo, sporto ir kitokios organicacijos ruošiasi masiniams žygiams už taiką kovo 25—26 dienomis, kurie ivyks visuose JAV didmiesčiuose.

Reakcinių jėgų puolimas ant W.E.B. DuBois jaunuolių klubų dar daugiau jaunimą paakstino kovai už karo baigimą ir už civilines laisves Amerikoje.

Chicago. — Čionai komitetas organizavimui žygio už taiką jau paskleidė virš 100,000 lapelių prie fabrikų, bažnyčiu, mokyklų ir gatvėse. Komitete veikia Al Babv. kunigas James Bevel ir kiti įžymūs visuomeninkas. Organizuoja masinį susirinkimą ir eisenas į Loop miesto sekcija. Kalbės profesorius S. Lvnd, iš Yale universiteto, Julian Bond, kunigas G. G. Grant iš Loyola universiteto, P. E. Gorman, Meat Cutters and Butcher Workers unijos sekretorius - kasininkas.

New Yorkas. — Masinės organizacijos ir unijos ruošiasi maršavimui kovo 26 dieną už taiką. Maršavimas įvyks Fifth Ave. Paskui Manhattan Center patalpoje bus masinis mitingas, kur kalbės Abe Feinglass, Fur and Leather unios vadas, Doris Turner, Drug and Hospital Workers lokalo 1199 viceprezid., negrų, puertorikiečių ir kitų organizacijų vadai.

Saigonas. — JAV vyriausybė sako, kad Pietų Vietnamo liaudiečiams gelbėja Šiaurės Vietnamas. Prileiskime, kad taip.

Pietų Vietname Jungtinės Valstijos jau turi 235,000 militarinių vyrų, iki metų pabaigos turės 400,000. JAV komanda sako, kad Pietu Vietname yra tik 4,500 Šiaurės Vietnamo karių, tai didelis skirtumas.

Gana prašo TSRS žmones pasilikti

Akra. — Militaristų perversmo metu buvo užpuolimų ant Tarybų Sąjungos technikų ir kultūrinių įstaigų veikėjų.

Bet militaristai apsižiūrėjo, kad jie tą darydami kenkia patys sau. Dabar paprašė TSRS žmonių ir ambasados, kad inžinieriai ir apie 300 žvejų pasiliktų Ganoje. Sakoma, kad TSRS ambasada sutiko su jų prašymu.

Virš 300 TSRS žvejų sudaro komandas 15-kos žvejų laivę, kurie pagauna daug žuvų.

Karo vedimui JAV pakėlė taksus

Washingtonas. — JAV Atstovų Butas 288 balsais prieš 102 užgyrė prezidento Johnsono pateiktą planą pakėlimui įplaukų taksų. Prezidentas reikalavo sukelti šešis bilijonus dolerių vedimui karo Vietname.

Kadangi pirmiau pasiūlymą užgyrė Senatas, tai šį Kongreso nutarimą tuojau pasirašė Johnsonas ir su gegužės 1 diena jis įeina į galią.

PRANCŪZAI IŠVARĖ ČIANGO AMBASADĄ

Paryžius. — Prancūzija policijos pagalba iškraustė Čiango ambasadą iš Kinijos ambasados namų.

Jau antri metai, kai Prancūzija užmezgė diplomatinius ryšius su Kinija, bet Kinijos ambasados namuose vis dar sėdėjo Čiango atstovai.

Kiek jėgų kariauja Pietų Vietname

Washingtonas.—JAV militarinis centras skelbia, kad su pabaiga vasario Pietų Vietname kariavo virš milijonas žmonių.

Pietų Vietnamo valdžios jėgos buvo 572,000 vyrų, Jungtinių Valstijų ir kitų jų talkininkių — 243,000, be JAV karo laivyno ir orlaivyno jėgų.

Kas dėl Pietų Vietnamo liaudiečių, tai Liaudies Išsilaisvinimo Frontas turėjo virš 100,000 vyrų, organizuotų į karo dalinius, o apie 135,000 pagelbinių vyrų ir moterų.

P. Vietname veikia šimtai karo laivų

Saigonas. — Greta sausumos jėgų, Pietų Vietname veikia šimtai JAV karo laivelių upėmis.

Pietų Vietnamo pajūrio kraštai turi 1,500 mylių ilgį. Jie yra JAV Septintojo karo laivyno kontrolėje, kuris turi virš 600 karo laivų su 60,000 vyrų ir apie 800 karo lėktuvų.

Pietų Vietnamo vidaus upėmis per 3,000 mylių gali plaukioti nedideli laiveliai. Ten prieš liaudiečius veikia apie 300 JAV ir 500 Pietų Vietnamo karo laivelių, stipriai ginkluotų nedidelėmis patrankomis ir sunkiais kulkosvaidžiais.

Havana. —Kuboje suokalbininkai nuteisti į kalėjimą. Roloandas Cubeles ir Romanas Guinas gavo po 25 metus kalėjimo, o kiti po mažiau.

Ragina balsuoti tik už taiką remiančius kandidatus

New Yorkas. — Sekmadienį, kovo 13 dieną, "The New York Times" paskelbė atsišaukimą National Voters Pledge Campaign Committee, kuris susiorganizavo Washingtone.

Komitetą sudaro apie šimtas įžymių JAV veikėjų priešakyje su Norman Thomas ir kunigu William Sloane Coffin.

Komitetas ragina piliečius pasisakyti remti į JAV Kongresą tik tuos kandidatus, kurie stoja už tuojautinį sulaikymą mūšių Vietname, už pasitarimus, kuriuose dalyvautų ir Pietų Vietnamo Liaudies Išsilaisvinimo Frontas, kurie stoja prieš JAV intervenciją į kitas šalis, ir už valdžios pastangas gerinimui namie ir užsienyje žmonių ekonominių gyvenimo reikalų.

Atsišaukime įtalpinta ir blanka pasirašymui pasižadėjimo. Kas negavo atsišaukimo, tai gali laiškais siųsti savo pasižadėjimą ir auką vardu virš paduoto komiteto, 245 Second St. N. E., Washington, D. C.

JAV žmonės stoja už karo Vietname baigimą

San Francisco. — Stanfordo universitetas paskelbė rezultatus balsavimų Vietnamo karo reikalais, kurie buvo pravesti tarp parinktų, politiką suprantančių žmonių.

Dr. S. Verba sako, kad 88 procentai pasisakė už tai, kad pasitarimuose dalyvautų ir Pietų Vietnamo Liaudies Išsilaisvinimo Frontas, o prieš balsavo tik 8 procentai.

Kaip žinia, JAV vyriausybė nesutinka, kad Liaudies Išsilaisvinimo Frontas dalyvautų. Ji sako, kad jis savo pareiškimą galėtų padaryti tik per Šiaurės Vietnamo delegaciją.

70 procentu pasisakė už tai, kad mūšių pertraukos metu Pietų Vietnamo padėtį kontroliuotų Jungtinių Tautų jėgos.

Prieš Jungtinių Valstijų karą su Kinija pasisakė 60 proc., o už karą tik 32. Už atominį JAV užpuolimą ant Kinijos pasisakė tik 30%, o prieš 64.

Už JAV karą su Tarybų Sąjunga pasisakė 22 proc., o prieš net 71 procentas.

Iš balsavimu matome, kad žmonės priešingi karui Vietname. kurį vykdo prezidento Johnsono administracija.

Saigonas. — Phanrango srityje JAV įrengė šeštą malūnsparniu bazę puolimui Pietų Vietnamo liaudiečių.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Havana. — Kubos Darbo Konfederacijos (unijų) prezidentas Lazaro Pena per radija kalbėjo į Jungtinių Valstijų žmones, kviesdamas sugyventi taikoje ir bendrai kovoti už taiką pasaulyje.

Tarpe kitko, jis sakė: Broliai ir seserys amerikiečiai, dirbkime bendrai už išlaikymą pasaulyje taikos. Mes, kubiečiai, esame laisvi. Mes savo noru pasirinkome socializmo kelią, kuriame mūsų vaikai nežinos žmogaus išnaudojimo kitu žmogumi".

Saigonas.—Danango mieste virš 7,000 žmonių, daugumoje budistų, demonstravo prieš Ky valdžią. Jie protestavo prie pavarymą generolo Chanh Thi.

Havana. — Kubos premjeras Castro kaltino Kiniją už ardymą tarptautinio darbininkų judėjimo.

Saigonas. —Šiaurės Vietnamo gynyba nušovė JAV bombonešį, žuvo 6 lakūnai.

Ankara. — Turkijoje įvyko Žemės drebėjimas. Žuvo apie 20 žmonių.

Atlanta, Ga. — Per vieną savaitę Jungtinėse Valstijose nuo plaučių uždegimo mirė 715 žmonių. Daugumoje, tai influenzos aukos.

Washingtonas.— Sulaukęs 74 metų amžiaus mirė generolas L. S. Hobbs.

EXTRA!

Cape Kennedy, Fla.—Kovo 16 dieną JAV erdvių užkariavimo jėgos iššovė "Gemini-8" erdvių laivą, kuriame buvo du astronautai N. A. Armstrongas ir D. R. Scottas.

Jie penktame apskridime Žemės buvo prisijungę prie satelito "Agena." Po to "Gemini-8" laive įvyko keblumų, tai jis ir buvo nuleistas Ramiajame vandenyne, Okinawa salos srityje. JAV karo laivai ir lėktuvai atsronautus sėkmingai išgelbėjo.

Maskva. — TSRS erdvių užkariavimo jėgos nuleido žemėn "Kosmos-110" erdvių laivą, kuriame aplink žemę 22 paras skraidė du šunys. Šunys yra sveiki.

LAISVĖ LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 —— ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months,	$5.50
Queens Co., per year	$10.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Quens Co., per eix months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Indonezijoje blogai!

INDONEZIJOS DIKTATORIUS, leitenantas generolas Suharto įsakė kariuomenės vadovams, esantiems įvairiose salose, "išnaikinti visus komunizmo pėdsakus" Indonezijoje; "išrauti komunizmą sušaknimis", ir daryti visa, kad komunizmas į Indoneziją nesugrįžtų. Tokios žinios ateina iš tos didžiulės, bet šiuo metu nelaimingos šalies.

Viskas įvyko "labai taikiai": prezidentas Sukarno perleido visą valstybės galią generolui Suhartui. Ir tai padaryta "ramiu būdu" praėjusį savaitgalį. Prezidentas Sukarno kol kas dar tebesąs prezidentu, bet niekas nežino, kaip ilgai; nežino ir jis pats. Sukarno šiandien yra belaisvis. Šalį valdo armija su gen. Suharto priešakyje. Buvusi pažangi respublika, Indonezija šiandien valdoma karinės diktatūros. Ir imperialistai tuo labai džiaugiasi, nes tikisi, kad atsidarys Indonezijos durys jiems ten viešpatauti.

Kodėl, kaip visa tai įvyko, dar ir šiandien išlaukinis pasaulis neturi tikrų žinių.

— 0 —

INDONEZIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖ buvo papaskelbta 1945 metų rugpiūčio mėnesį, tuojau po to, kai Japonija besąlyginiai pasidavė. Teko indonezams gerokai pakariauti su hollandais, valdžiusiais Indoneziją, kol jie, hollandai, buvo nugalėti. Indonezija susitvarkė. Prezidento kėdėn atsisėdo Sukarno, kuris smarkiai kariavo už šalies nepriklausomybę.

Sukarno turėjo didžiulės įtakos liaudyje, ir jis skelbė, jog vedąs šalį į socializmą. Su komunistais jis sugyveno neblogai; komunistų partija augo labai smarkiai nariais, ir kai kada atrodė, jog, iš tikrųjų, Indonezija eina link socializmo.

Sukarno, pagaliau, pasiskelbė amžinuoju šalies prezidentu. Ir jis veikė, kaip "didelis demokratas": palociuje, sakoma, dažnai basas vaikščiodavęs, o baliuose mėgdavęs šokti su jaunomis damomis.

Iš karto jis "flirtavo" su Tarybų Sąjunga, o vėliau—su Kinija. Pastovumo ir, matyti, apdairumo pas Sukarno nebuvo. Ir jis, kaip viskas rodo, nenumatė to, kas ateina. Nesuvaldė jis armijos generolų. Faktinai jis juos kėlė į viršų, medaliavo, ordinus jiems kabino ant krūtinių. Tą patį Suhartą jis padarė generolu.

Sukarno, tiesa, kai kada prabildavo aštriau prieš JAV imperializmą, bet, matyt, tai buvo daugiau žodžiai, o ne darbai.

— 0 —

TAIP, INDONEZIJOS KOMUNISTŲ partija atsidūrė į sunkią padėtį. Ji neteko daugiau kaip 100,000 narių, kuriuos reakcionieriai nukankino be jokių teismų. Šimtai tūkstančių komunistų yra kalėjimuose. Na, o likusieji — gyvena pogrindžio gyvenimu.

Generolas Suharto pareiškė, jog jis uždarąs Indonezijos Komunistų partiją. Bet tikros liaudies partijos niekad ir niekas negalės sunaikinti. Čiang Kai-šekas, atsimename, 1927 metais kinų komunistus skerdė tūkstančiais, o šiandien—kas?

Indonezijos diktatorius turėtų tai atsiminti, turėtų suprasti, kad ir Indonezijoje gali būti (ir bus!) taip. Komunistų partija, jei ji iš tikrųjų yra marksistinė-lenininė, išgyvens baisiausius sunkumus; nėra jėgos, kuri ją sunaikintų.

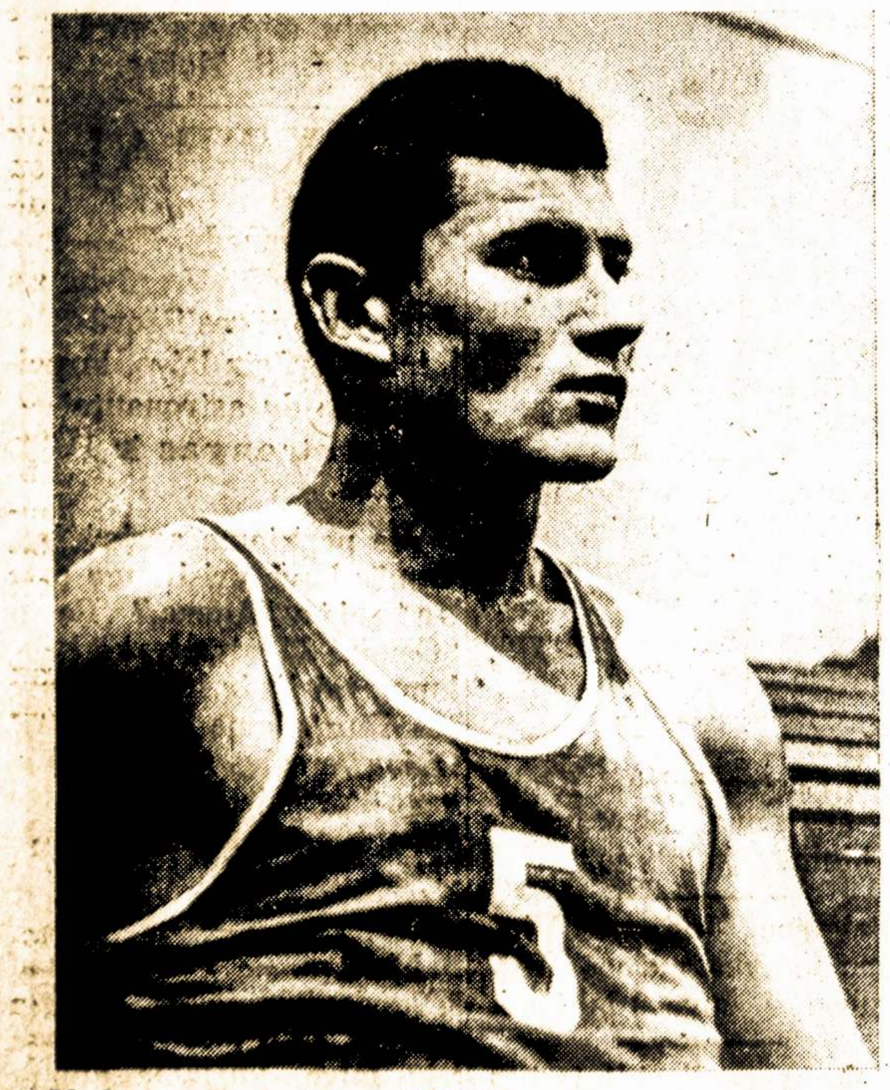

Modestas Paulauskas—TSRS krepšinio rinktinės narys, 1965 metų Europos čempionas.

Kas ką rašo ir sako

BAŽNYČIA ESANTI BEJĖGĖ PRIEŠ MARKSIZMĄ

Kanadiečių klerikalų laikraščio "Tėviškės Žiburių" bendradarbis Dr. St. Bačkis labai susirūpinęs anais metais Nikitos Chruščiovo padarytu pasakymu, kad "už 15 metų Europa bus marksistinė". Prie to, girdi, beveik ir einama. Katalikų bažnyčia nori užstoti marksizmui kelią, bet nelabai sekasi.

Štai Dr. Bačkio išvedžiojimai:

Kada kalbame apie duomenis, prisiminkime Nikitos Chruščiovo žodžius: "Už penkiolikos metų Europa bus marksistinė". Ir šiuo klausimu reikia sutikti, kad tai yra rimtas įspėjimas Katalikų Bažnyčiai ir visam Vakarų pasauliui. Pripažinkime, kad Vakarai šiandieną neturi politikos Sovietų Sąjungos atžvilgiu. Jie veikia diena po dienos, jie neturi moralinės jėgos, moralinio atsparumo. Jie neturi doktrinos; eventualiai, galbūt tiki Bažnyčios religine jėga, ypač Katalikų Bažnyčios. Vakarai tik pagerbia Katalikų Bažnyčią, išklauso jos skelbiamų žodžių, tačiau neseka Katalikų Bažnyčios doktrinos. Čia ir yra Vakarų pasaulio tragedija, čia ir glūdi klausimas, ar krikščionybės socialinė doktrina yra reali, ar ji pajėgi visus pavojus nugalėti. Vakarai lig šiol nepajėgė suprasti, kad marksizmą-komunizmą galima nugalėti tik pasaulietiškoje plotmėje, bet ne religijos plotmėje, nes marksizmas-komunizmas nėra religija, tai yra tik žmonių materialistinė filosofija.

FILIPUI BONOSKIUI—50 METŲ

Žmonės sako: "arčiau bažnyčios — toliau nuo dievo." Mes gyvename netoli Filipo Bonoskio (Baranausko), gyvename tame pačiame Niujorko mieste, bet ligi šiol nežinojome, kad rašytojui Bonoskiui š. m. kovo 8 d. sukako 50 metų. Tą faktą atidengė mumus vyr. Vilniaus "Tiesos" redaktorius G. Zimanas savo straipsnyje.

Ir dėl to mes čia pasinaudosime tuo straipsniu supažindinti skaitytojus su įžymiu lietuvių kilmės amerikiniu rašytoju — Filypu Bonoskiu.

G. Zimanas rašo:

Filipo Bonoskio vardas pastaruoju metu vis labiau žinomas Lietuvoje. Išeina jo knygos, laikraščiuose spausdinami jo straipsniai, jis pats dažnai lankosi savo protėvių gimtajame krašte, bendrauja su inteligentija. Jo vienas ypatingai didelių nuopelnų visų pirma tai, jog jis padeda mums gerai pažinti JAV, ypač JAV darbininkų klasę, apie kurią mes paprastai žinome labai nedaug...

Filipo Bonoskio Lietuvos TSR ir Maskvos leidyklose išėjusių knygų "Liepsnojantis slėnis" ir "Paparčio žiedas" bei "Brolis Bilis Makajus" nuopelnas yra kaip tik tas, kad autorius nuplėšia kapitalo samdinių skleidžiamo begėdiško melo skraistę ir teisingai pasakoja apie Amerikos darbininkų klasės kovą...

Autorius nurodo, jog P. Bonoskis gimė nedideliame mieste — Duquesne, Pa., netoli Pittsburgho. Jo tėvai buvo darbininkai, kilę iš Lietuvos. G. Zimanas primena:

Nors pats Bonoskis gimė Jungtinėse Valstijose, bet jis dar moka lietuvių kalbą ir neatitrūko nuo savo tėvyninių, gyvenančių Amerikoje, nepaliko jų sunkioje kovoje.

Būsimas rašytojas anksti pamatė, kad sunkus, beteisis jo tėvų gyvenimas — nėra išimtis, bet visos JAV darbininkų klasės, taip pat ir čia gimusių amerikiečių, likimas. Jis ypač įtikinamai ir tiksliai parodė visą darbininkų klasės Amerikoje apgavimo ir pavergimo mechanizmą.

Dar toliau:

Filipo Bonoskio knygos įteigia skaitytojui tvirtą įsitikinimą, kad Amerikos darbininkų klasė, kaip kad legendarinis milžinas, kurį apkaustė grandinėmis pigmėjai, galiausiai išsities visu ūgiu ir nusimes nuo savęs godžius parazitus. Tam jis turi pakankamai jėgų, ir jis taip padarys anksčiau ar vėliau.

Savo penkiasdešimtmetį F. Bonoskis sutinka kupinas jėgų ir kūrybinių sumanymų. Paskutinį kartąjis lankėsi Lietuvoje 1965 metais, per 25-mečio iškilmes ir rinko medžiagą knygai apie Lietuvą. Jis kalbėjosi su daugeliu žmonių — jis kaskart geriau įvaldo lietuvių kalbą, — gilinosi į mūsų problemas. Pastaruoju laiku jis paskelbė JAV spaudoje kai kuriuos straipsnius apie Lietuvą, kurie rodo, kad jis čia, Lietuvoje, daug ką pamatė. Be to, jis turi ir kitų kūrybinių sumanymų.

Žinoma, JAV valdantieji sluoksniai labai nemėgsta tokių rašytojų, kurie sako tiesą apie JAV. Jie moka persekioti ir užgniaužti, dargi užsimesdami demokratizmo skraistę. Bet F. Bonoskis, kuris pasikalbėjime paprastai toks tylus ir švelnus, moka labai tvirtai laikytis savo pažiūrų ir tvirtai už jas kovoti.

Lietuvos darbo žmonės linki F. Bonoskiui ilgiausių metų, sėkmės gyvenimą ir kūryboje.

Mes taip pat skaitytojų vardu sveikiname rašytoją Bonoskį 50-ojo gimtadienio proga ir jam linkime: ilgiausių metų, sveikatos, sėmės kūryboje!

VĖL GIRDĖSIME KIPRĄ PETRAUSKĄ

"Tėvynės Balsas" praneša:

Pasiklausyti Kipro Petrausko? Kas gi nesvajotų išgirsti šį nuostabų tenorą! Tačiau juk Kipro Petrausko scenoje jau nebeišvysi.

Belieka plokštelės. Bet...

Kipras Petrauskas—pirmasis lietuvių dainininkas, kurio balsas buvo įrašytas į patefono plokšteles. Atliko tai daugiau kaip prieš trisdešimt metų užsienio firmos—Lietuvoje tuo metu dar nebuvo garso įrašų technikos.

Senosios plokštelės ilgainiui tapo retenybė. O ir išlikusios nepasižymi švariu garsu; plokštelės paveiktos laiko, įrašai atlikti ne per tobula trečiojo šio amžiaus dešimtmečio technika.

Bene geriausiai didžiojo dainininko įdainavimų plokštelės išsilaikė Vilniaus konservatorijos dėstytojo A. Valičenkos kolekcijoje. Bet ir iš jų viena, pavyzdžiui, skilusi...

Restauruoti senas K. Petrausko plokšteles ėmėsi "Melodijos" firma Maskvoje. Firmos dirbtuvėse specialiais filtrais ir kitais įrengimais seni įrašai "išvalyti" nuo į vairių pašalinių garsų — šnypštimo, traškėjimo. Perrašyti iš įvairių plokštelių K. Petrausko įdainavimai sugrupuoti vienoje, ilgai grojančioje plokštelėje.

Taigi, muzikos mėgėjams paruošta graži dovana: daugiau kaip pusvalandį skambąs Kipro balsas.

Viena išleistos plokštelės pusė — arijos iš operų "Pikų dama," "Kardinolo duktė" ("Žydė"), "Kaukių balius." Kitoje pusėje — harmonizuotos lietuvių liaudies dainos.

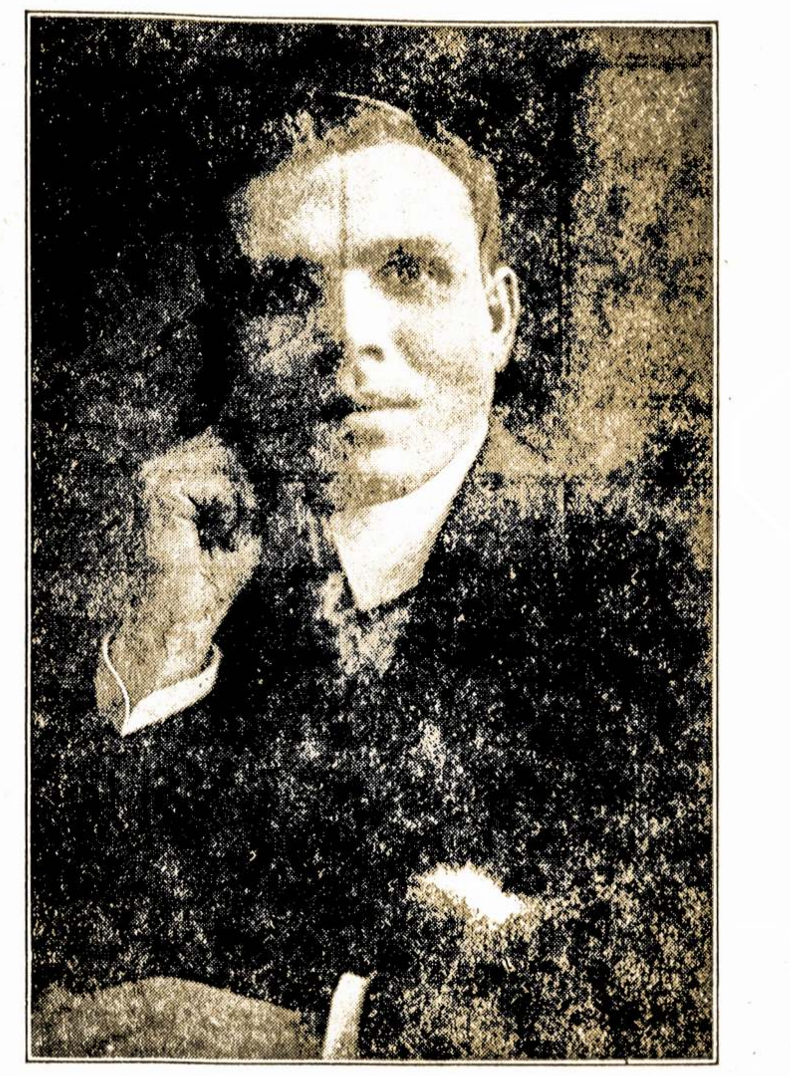

KAZYS GIEDRYS

(Pažymint 75-tąsias gimimo metines)

"...Aš kovos kelią už tiesą ir vargšų reikalus užbaigiau, — mane... nuteisė sušaudyti ir šiandien tai įvyks. Mirsiu pilnas vilties, kad toji kova nenustos, kol bus laimėta......

Aš žengiu po šautuvu drąsiai ir tvirtai. Būkite ir Jūs, draugai, tvirti ir drąsūs."

Tai—Kazio Giedrio, ištikimo lietuvių tautos sūnaus, bebaimio komunisto testamentas kovos draugams.

Kaziui buvo tik 35 metai, kada fašistiniai budeliai tamsią 1926 metų gruodžio naktį nužudė jį kartu su bendražygiais Karoliu Požela, Juozu Greifenbergeriu ir Rapolu Čarnu. Jo gyvenimas nutrūko pačiame žydėjime. Iki pat mirties jis kovojo už šviesią darbo žmonių ateitį.

Kazys Giedrys gimė 1891 m. kovo 15 d. Rokiškio apskrityje, Salų miestelyje. Tėvai buvo neturtingi, ir Kazys iš mažens piemenavo, o žiemos vakarais mokėsi kaimo mokykloje. Skurdas, kaip ir daugelį Lietuvos darbininkų tais metais, veja jį iš namų. Kurį laiką jis dirba Peterburge, o 1911 m. nuvyksta į JAV. Amerikoje Kazys Giedrys dirba fabrike ir įsijungia į darbininkų kovą prieš išnaudotojus. Po 1917 metų Vasario revoliucijos Rusijoje jis kartu su V. Mickevičiumii-Kapsuku be kitais politiniais emigrantais grįžta į Petrogradą. Čia tuoj įstoja į bolešvikų prtiją. Su ginklu rankoje K. Giedrys dalyauja Spalio socialistinėje revoliucijoje.

Komunistų partijos pavedimu K. Giedrys 1918-1919 metais dirba Lietuvos reikalų komisariate, atstovauja Tarybų Lietuvos Vyriausybei Tarybų Rusijoje ir daug nuveikia, tvarkydamas karo pabėgėlių grįžimo į Lietuvą reikalus. 1919 m. kovo mėnesį K. Giedrys atstovauja Lietuvos ir Baltarusijos komunistų partiją pirmajame Komunistų Internacionalo kongrese.

1919 m. rugpiūčio mėnesį Giedrys atvyksta į kontrrevoliucinių lenkų legionierių okupuotą Vilnių ir dirba Vilniaus krašto Komunistų partijos biure. Nė metams nepraėjus, okupacinės valdžios susekamas ir aretuojamas. Jis ištvermingai pakelia kankinimus policijoje ir kalėjime. Jam gresia mirties bausmė.

Tarybų Rusijai ir Lenkijai pasikeitus politiniais kaliniais, K. Giedrys vėl išvydo laisvę. 1921 metais grįžęs į Maskvą, K. Giedrys kurį laiką dirba Rusijos Komunistų partijos CK Lietuvių sekcijų sekretoriumi.

Lietuvos Komunistų partijos CK siūlo jam vykti į Kauną nelegaliam darbui. Daugelis Lietuvos buržuazinių veikėjų pažinojo jį kaip buvusį Lietuvos komisariato darbuotoją, ir todėl jam grėsė ypač didelis pavojus. Bet Kazys Giedrys nesvyruoja. Jis atsako: "Jeigu reikia, tuoj galiu važiuoti." Ir 1923 m. spalio 31 d. K. Giedrys slapta važiuoja į Kauną.

Kaune jis (slapyvardžiu Natanas) dalyvauja Šančių parajonio komiteto posėdžiuose, susitinka su veikliais komunistais Jonu Vilčinsku, Juozu Stimburiu ir kitais.

Tai toks buvo Kazys Giedrys — drausmingas, visada ištikimas Komunistų partijai, liaudies reikalui—socialistinės revoliucijos karys.

J. Stimburys savo prisiminimuose K. Giedrį apibūdino šitaip: "Tai buvo gyvas, labai draugiškas žmogus, su kuriuo visada buvo malonu pasidalinti mintimis apie savo darbą ir ateitį. Kažkaip jautei, kad visada išgirsi padrąsinantį žodį."

1924 m. balandžio mėnesį K. Giedrys Kaune areštuojamas ir už priklausymą Komunistų partijai nuteisiamas 8 metams sunkiųjų darbų kalėjimo. Jis—politinių kalinių kalėjimo komiteto narys, aktyviai dalyvauja kovoje prieš kalėjimo administraciją, visada pasiruošęs atiduoti savo paskutinį duonos kąsnį kovos draugui.

Išėjęs iš kalėjimo 1926 m. pagal amnestijos politiniams kaliniams įstatymą, K. Giedrys vėl įsijungia į kovotojų gretas, dirba Lietuvos Raudonosios pagalbos CK nariu. Jis nori įsidarbinti fabrike, tačiau tuo metu dėl masinio nedarbo ir kaip buvęs politkalinys niekur nepriimamas. Sunkios materialinės gyvenimo sąlygos nepalaužia jo. Jį matome pirmininkaujant Rotušėje gausiam mitingui, su obliumi rankoje jis tvarko žurnalo "Vilnis" redakcijos būstinę, plačiai dalyvauja profsąjungų susirinkimuose, bendrauja su darbininkais.

K. Giedrys vienas pirmųjų areštuojamas fašistinio perversmo Lietuvoje metu. Vėl, kaip ir 1920 m. Vilniuje, jis žiūri mirčiai į akis. Ir vėl jis parodo nuostabų dvasios tvirtumą. Paskutinėmis gyvenimo valandomis jį jaudina tik viena mintis — ar negalėjo jis daugiau naudos atnešti reikalui, už kurį atiduoda gyvybę.

Kaip džiaugtųsi šiandien Kazys Giedrys mūsų liaudies laimėjimais socialistinėje Lietuvoje! Visuose tuose laimėjimuose yra ir jo—tauraus, nuostabios sielos žmogaus — komunisto įnašas.

M. Chodosaitė

Lawrence, Mass.

Dar apie Stasį Penkauską

Kovo 3 d. po ilgos ligos mirė Stasys Penkauskas, o 7 dieną Bellevue kapinėse buvo supiltas naujas kapas.

S. Penkauskas gimęs Lietuvoje Čiobiškių apylinkėje, Širvintos rajone. Į Ameriką atvažiavo 1913 metais pas brolį į Nashua, N. H. Ten gyvendamas stojo į darbininkišką judėjimą. Metu Palmerio užpuolimų buvo areštuotas ir išvežtas į Deer Island salą, kol vėliau iš ten buvo paleistas.

Paskui S. Penkauskas persikėlė gyventi į Lawrence miestą, kur ir daugiausiai veikė. Jis buvo nariu LLD 37 ir LDS 125 kuopų, Maple Parko bendrovės, Lietuvių Ūkėsų klubo, visur veikė komitetuose iki savo mirties.

"Laisvės" vajų metu kiekvieneriais metais daug dirbo atnaujindamas prenumeratas ir gaudamas naujų skaitytojų. Dažnai parašydavo korespondencijų į "Laisvę" iš lietuvių veikimo ir bendrų įvykių. Paliko nuliūdime savo mylimą moterį Sofiją (Blažionytę) Penkauskienę, daug giminių ir draugų Amerikoje ir Lietuvoje.

Pašarvotas buvo Charles Valungus šermeninėj. Daug žmonių lankėsi į šermeninę, kaip vietinių, taip ir iš Bostono, Norwoodo, Nashua, Haverhillio, Lowellio ir kitur.

LDS 125, LLD 37 kp., giminių ir draugų gėlių vainikai puošė Stasio karstą.

Šermeninėje atsisveikinimo kalbą pasakė Elizabeth Repshis, o ant kapinių Jonas Petruškevičius.

Ilsėkis, Stasi, aukštame kapinių kalnelyje! Aš tave niekados neužmiršiu. Stasio žmonai reiškiu užuojautą.

Palydovai nuo kapinių buvo užkviesti į Lietuvių Ūkėsų klubą pietų.

V. Kralikauskas

Padėka

Sofija Penkauskienė atsiprašo visų, kad asmeniai negalėjo padėkoti, todėl šiuomi žodžiu širdingai dėkoja giminėms ir draugams už gėlių vainikus, lankymąsi į šermeninę, palydėjimą į kapines ar kuriuo kitu būdu išreikštą jai užuojautą.

V. Kralikauskas

Dr. A. Petrika

Kas yra tasai Ku kluks-klanas

Jungtinėse Amerikos valstijose yra nemaža kraštutinių dešiniųjų sambūrių, kuriuose grupuojasi didžiausi reakcininkai, pažangos priešai. Viena tokių organizacijų yra Ku Kluks Klanas*), veikianti daugiausia pietinėje šalies dalyje, nors vienu tarpu ji buvo paplitusi ir šiaurinėse valstijose: Niujorko, Niuddžerzės, Pennsylvanijos ir kitose.

Iš praeities

Ku Kluks Klanas (KKK) įkurtas Pilietiniam karui (1861-65) pasibaigus ir negrų vergovę panaikinus, vadinamajame rekonstrukcijos laikotarpyje. 1865 m. gruodžio pabaigoje tamsią naktį Pulaskio miestelyje, pietinėje Tennessee valstijos dalyje, apleistoje šėtroje susirinko šeši škotų kilmės protestantai ir įkūrė slaptai veikiantį "klubą." Visi iniciatoriai buvo pietinės konfederatų (sukilėlių) armijos buvusieji karininkai (oficieriai) vergijos palaikymo šalininkai.

Klano organizacijos tikslas buvo: grąžinti negrus į prieškarines faktinos vergovės sąlygas ir kovoti prieš žydus bei katalikus, kaip protestantizmo priešus. Jie skelbė baltosios žmonių rasės pranašumą, o negrus net žmonėmis nelaikė. Pastaruosius niekino, persekiojo, rimbais plakė ir linčiavo — šaudė, korė bei gyvus ant laužo degino. Per trejus metus, nuo 1868 iki 18871 m., klanininkai vien tik Floridoje nužudė 235 negrus ir baltuosius radikalus, kurie juoduosius užtarė. Ne geriau buvo ir kitur. Pietinėse valstijose rekonstrukcijos metu buvo nužudyta keli tūkstančiai negrų. Tačiau nė vienas žudikas nebuvo nubaustas: bijodami KKK grasinimų, žmonės nedrisdavo teisme prieš žudikus liūdyti.

1860 m. Mississippi valstijoje buvo 436.631 negrai vergai, o tik 733 "laisvi," kuriu "laisvė" irgi buvo labai ribota: jie negalėjo balsuoti ar persikelti į kitą rajoną, negalėjo teisme liūdyti ar būti renkami teismo prisiekusiaisiais, negalėjo turėti nuosavos žemės ar verstis prekyba ir pan. Kariuomenėje jie tik arklius ir mulus šėrė bei valė.

Po karo

Ir po Pilietinio karo, kai vergija jau buvo laikoma panaikinta, Mississippi valstijos konstitucija, paruošta vergvaldžių, nesuteikė negrams jokių teisių; jie negalėjo pakeisti savo darbovietės be darbdavio sutikimo, o jaunuoliai iki 18 metų amžiaus buvo tikri vergai. Speciali baltųjų komisija galėjo juos bet kada atimti nuo tėvų ir perkelti pas bet kurį plantatorių, kuris sutiktų jaunuoli "išlaikyti iki subrendimo." Toks jaunuolis privalėjo dirbti be jokio atlyginimo, vien tik už maistą ir pastogę. Šioje valstijoje iki 1919 m. jokių visuomeninių viešųjų mokyklų kaip ir nebuvo. Veikė tik privačios mokyklos, kurias lankė baltųjų vaikai. O ir vėliau isteigtos visuomeninės mokyklos buvo griežtai segreguotos, t. y., baltieji mokiniai lankė geras, naujas mokyklas, o negrai — tik lūšnas bei senus kluonus kiaurais stogais. Plantatoriai, sutelkę savo rankose valdžios aparatą, laikė negrus tamsybėje, neleido jiems šviestis. Klano reakcingos idėjos turėjo didelę įtaką daugeliui Amerikos piliečių, ypač pietiniams anglosaksams. Jie tarėsi esą pašaukti apginti baltąją rasę nuo juodosios rasės kėslų, nors jiems niekas ir negrasino. Teigiama, kad 1925 m. Klanas turėjo apie 5 milijonus narių. Šios organizacijos metinės pajamos siekė 75 milijonus dolerių į metus. Klanas kas metai išmokėdavo apie 10 milijonų dolerių vien tik advokatams, kurie gynė jų narius teismuose už įvairius teroro aktus. O tų teroro veiksmų buvo gana daug. Vienoje tik Pietų Karolinoje per devynis 1870 metų mėnesius tie banditai nužudė 227 negrus. 1871 m. minėtoje valstijoje KKK užvaldė senatą ir pašalino respublikoną gubernatorių Holdeną, o vieną jiems nepatinkamą senatorių nušovė. Slaptais Klano nariais buvo advokatai, teisėjai, antstoliai, merai bei kiti vyriausybės pareigūnai.

Rekonstrukcijos metu respublikonų partija buvo gana progresyvi, ji rėmė išlaisvintų negrų teises. O demokratų partija, ypač pietuose, buvo vergijos šalininkų, reakcininkų partija. Demokratai kovojo prieš centrinės (federalinės) vyriausybės potvarkius.

Teroristų siautėjimas

Po pilietinio karo armija buvo demobilizuota, joje liko tik 43,000 žmonių. O vien KKK turėjo pusę milijono ginkluotų narių, todėl buvo sunku prieš juos kovoti net ir kariuomenei. Be to, klanistai veikė slaptai, naktimis, užsidėję kaukes, apsivilkę baltais apsiaustais. Nelengva būdavo juos pažinti. Jie terorizuodavo žmones, degindavo medinius smaluotus 40 pėdų aukščio kryžius, jodinėdavo naktimis apdengę baltomis paklodėmis net savo arklius. Šitaip jie gąsdino tamsius, prietaringus negrus, kurie manė, kad tai esančios nukautų konfederatų dvasios. Klanistai mušė ir žudė negrus vyrus ir prievartavo moteris bei merginas. Dėl to visoje Amerikoje paplito tūkstančiai rudų vaiku-mulatų.

1867 m. KKK sušaukė pirmąjį savo suvažiavimą Našvilėje, Tennessee valstijoje, priėmė konstituciją ir tvarkymosi nuostatus. Visuose jų nutarimuose buvo pabrėžtas rasinis pradas, baltojo žmogaus pranašumas.

Pradžioje Klanui sekėsi. Jo nariais buvo nemažai ir inteligentų. Tačiau gana greit daugelis pasipiktino Klano teroristiniais išpuoliais ir metė ji. 1869 m. Klanas buvo oficialiai neva likviduotas, tačiau veikė slapta, pasivadines kitais vardais: Didingieji ciklopai, Auksinio ratelio vyčiai, Baltosios kamelijos vyčiai, Kaukazo civilizacijos kentaurai, Baltoji lyga, Didingieji slibinai, Žuvusiojo Klano dvasios ir pan.

Klanas atsisteigia

Iki Pirmojo pasaulinio karo Klanas buvo palyginti neveiklus. Linčo išpuoliai suretėjo. Tačiau kilus karui, pakėlė galvą ir Klano teroristai. 1915 m. rudenį Georgijos valstijos avantiūristas V. J. Simonsas atgaivino organizaciją. Komercinė Amerikos spauda neaprastai išreklamavo tą slaptą "nematomąją imperiją." Didelę paspirtį jiems davė jų stambus rėmėjas D. V. Grifitas, 1915 m. pastatęs filmą ''Tautos gimimas" ("The Birth of a Nation"), kuriame Klano teroristai buvo parodomi kaip didvyriai, kovojantieji už pietiečių teises ir ginantieji baltųjų moterų garbę ir pan. Negrai buvo vaizduojami žmogžudžiais, vagimis, plėšikais, tinginiais ir baltųjų moterų prievartautojais. Pasirodė ir daugiau panašių filmų. Buvo išleisti keli baltuosius šovinistus garbinantys romanai, fabrikuotos "istorijos" tomai ir kt. Žodžiu, tam tikslui buvo panaudotas galingas JAV spaudos, kino ir mokslo aparatas.

KKK stipriai įsigalėjo 1921-25 m. Klano Didžiuoju magu (Grand Wizard) 1922 m. tapo avantiūristas H. V. Evansas, 32-jo laipsnio masonas. Surinktais pinigais jis papirkinėjo politikierius, pritariančius Klanui protestantų kunigus, komercinius laikraščius ir kitas stambiojo kapitalo įstaigas. Klaną pradėjo remti dalis kongresmanų (pietiečių) ir šiaip valdininkų, vadindami jį "patriotine organizacija." 1926 m. tūkstančiai klanistų, apsirengę baltaisiais savo apsiaustais, paradavo sostinės Vašingtono gatvėmis, nešdami konfederatų vėliavas. Šiuo metu Klanas pakeitė savo tikslus: vietoj kovos prieš žydus ir katalikus, jis svarbiausiu uždaviniu iškėlė kovą prieš komunistus bei radikalus, kurie kurstą negrus prieš baltuosius.

Susivienija su naciais

1939 m. Evansas, matydamas, kad Klano teroristiniai darbai susilaukia vis didesnio pasmerkimo ir nariai būriais iš jo bėga, perleido Klana dviem aferistam: J. H. Koleskontui ir S. Granienei. Šiuodu be jokių skrupulų pavertė Klaną amerikietiškojo fašizmo sandarbininku. 1940 m. rugpiūčio 18 d. vokiečiai naciai, pasivadinę Vokietijos-Amerikos sąjunga, savo stovykloje "Nordike," Niuddžerzės valstijoje, sudarė sandėrį su Klanu. Jie bendrai sudegino 40 pėdų aukščio kryžių, dainavo hitlerininkų žygio dainas, ištisą naktį gėrė bei uliojo. Visi klanininkai šaukė, jog atstovaują "tikrajam amerikonizmui." Tačiau jų naciškas veidas buvo perdaug aiškus, ir dėl to valstijos valdžia jų stovyklą likvidavo. Centrinė (federalinė) valdžia nacių bundo vadą deportavo Vokietijon, kur jį Hitleris paskyrė aukštom pareigom.

1942 m., kai hitlerininkams Europoje gerai sekėsi kariauti, KKK pietinių valstijų nariai tikėjo, kad naciai laivais atvyks į Pietų Karolinos valstiją ir padės Klanui grąžinti negrų vergiją. Jie tai skelbė viešai, ragino savo šalininkus apsirūpinti ginklais bei amunicija ir laukti nacių.

Klanas persiorganizuoja

Seniau Klanas nemokėjo Amerikos valdžiai jokių mokesčių, nors pajamų gaudavo milijonus dolerių. Tačiau po to, kai japonai puolė Perlų Uostą (Havajuose), valdžia pareikalavo, kad Klanas sumokėtų $685,205 užvilktų mokesčių. Siekdamas išsisukti nuo šių mokesčių sumokėjimo, Klanas 1944 m. balandžio 23 d. sušaukė Atlantos mieste suvažiavimą ir savo organizaciją vėl formaliai "likvidavo." Bet tai buvo aiški apgavystė: Klanas nuėjo į pogrindį, sudarė, kaip ir seniau, "nematomąją imperiją" ir veikė slapta. Dažnai naktimis buvo deginami kryžiai, o tai reiškia, kad buvo priimami į Klubą nauji nariai.

1954 m. gegužės 17 d. JAV Aukščiausiasis Teismas desegregavo mokyklas, t. y., buvo užginta skirti vienas mokyklas baltiesiems, kitas negrams. Įsakyta mokytis visiems bendrai. Šiaurinėje JAV dalyje tai nesudarė tokios problemos kaip pietuose, kur galioja oficialinė segregacija, o valdžia yra baltųjų rankose. Iš pastarųjų ir kilo baisus triukšmas. Jie atsisakė klausyti Aukščiausiojo Teismo potvarkio. KKK vėl iškėlė savo šlykščią galvą ir pradėjo teroro veiksmus: mušė bei žudė negrus, sprogdino jų namus, sales bei bažnyčias, sabotavo jų pilietines teises ir pan. Šiuo metu Klanas viešai veikia pietiniuose miestuose ir ne tik persekioja negrus, bet ir puola komunistus bei kitus pažangesnius veikėjus, darbininkų unijas ir pan.

Be federalinės kariuomenės apsaugos negrai (vietos policija jų negina) negali suruošti netgi viešo protesto prieš segregaciją bei diskriminaciją. Pietuose siaučia tikras baltasis teroras. Klano smogikai nepaiso net centrinės valdžios, vadina ją "komunistine," o prezidentą "prakeiktu melagium." Prezidentui reikalaujant, 1965 m. Kongresas paskyrė specialią komisiją Klano veiklai tirti. Bet niekas iš to tyrinėjimo neišėjo: klanistai atsisakė ką nors apie savo veiklą pasakyti, o įbauginti liūdininkai bijojo prieš juos liūdyti.

Tai štai koks yra JAV Ku Kluks Klanas ir kokie jo darbai!

*) Ku Kluks Klanas (Ku Klux Klan) beprasmiškas darinys iš graikų žodžio "kuklos" (ratelis), perkirsto pusiau — Ku Kluks — ir iš pridėto škotų žodžio "clan," tik C pakeista raide K.

Great Neck, N. Y.

Kovo 11 d. įvyko tarptautinis Forum — Prakalbos Saddle Rock School auditorijoje-salėj. Kalbėjo Felix Greene apie Kinijos tarptautinę padėtį. Jisai per kelis sykius lankėsi Kinijoje, yra parašęs knygas "Awakened China" ir "Curtain of Ignorance", studijavęs ir susipažinęs ne tiktai su Kinija, bet ir su kitomis Azijos tautomis.

Kuomet dabar jis lankėsi Kinijoje, tai turėjo progos ne tiktai su aukštais viršininkais pasikalbėti apie karą Vietname, bet ir su daug įvairių organizacijų viršininkų, darbininkų, ūkininkų, diplomatų, kultūros ir religijos vadų.

Pagal F. Greene išsireiškimus, jisai pripažino, kad Kinija šiandien yra galinga ir lošia labai svarbią rolę. Taipgi pažymėjo, kad Vietnamo partizanai gerai kovoja ir moka save apsiginti.

Kinijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų karo klausimas priklausys nuo to, kaip mūsų valdžia laikysis Vietnamo kare. Bet yra naujų galimybių dėl įvykdymo taikos.

Svarbus reiškinys, kad šiandien žmonės kovoja už taiką. Tą ir šios prakalbos įrodė, nes šimtai žmonių perpildė svetainę, o kalbėtojui už gerą kalbą gausiai paplojo.

P. B.

Marlboro, Mass.

Mirė F. Medeckis

Sulaukęs 75 metų amžiaus, kovo 6 dieną, mirė Pranas Medeckis - Medets Buvo čeverykų gaminimo darbininkas.

Nuliūdime liko žmona Barbora, dvi dukros, posūnis, sesuo ir anūkų. Pranas kadaise gyveno Bridgewateryje, paskui Hudsone, o vėliau apsigyveno Marlboro, Mass., kur ir mirė.

Pranas kritikuodavo religiją, bet kada mirė, tai religiniai buvo palaidotas St. Thomas Aquinas kapinėse, Bridgewateryje, kur ilsisi jo pirmoji žmona. Lai jam būna amžina ramybė. Reiškiu užuojautą jo žmonai, dukroms ir kitiems artimiems.

Charles K. Urban

Waterbury, Conn.

Bus nepaprastas susirinkimas

Sekmadienį, kovo 20 d., 103 Green St. svetainėje, bus nepaprastas LLD 28 kp. susirinkimas ir paminėjimas Tarptautinės moters dienos.

Visi žinome, kaip dabar yra svarbi kova prieš karo rengėjus, o moterys toje kovoje vaidina labai svarbią rolę.

Susirinkime dalyvaus gabios kalbėtojos Ieva Mizarienė ir Nastė Buknienė, iš New Yorko. Jos daug naujo pasakys.

Po susirinkimo turėsime vaišių. Kviečiame visus narius ir simpatikus dalyvauti.

W. J. Duda

MIAMI, FLA.

"Laisvės" kovo 4 dienos laidoje korespondencijoje iš Miami, Fla., įvyko tikras chaosas.

Socialio klubo rengiamo koncerto data, kuri turėjo būti 20 dieną kovo mėnesio, atsidūrė į balandžio 6 dieną.

Literatūros draugijos kp. rengiama pagerbimo poeto Juliaus Janonio popietė ir kartu rodymas filmų iš Lietuvos, vaizduojančiu dvidešimt penkių metų Tarybinės valdžios Lietuvoje paminėjimo festivalį, turėjo būti 6 diena balandžio, o atsidūrė į 6 dieną kovo mėnesio. Ne ieškokime kaltininkų to chaoso, Geriau dabar įsitėmykit tiksliai, kad koncertas su mūsų mylimausia žvaigžde dainininke Biruta Ramoškaite įvyks sekmadienį, kovo 20 d. Pradžia koncerto 3 val. popiet, Socialio Klubo patalpose. Klubo pietūs bus duodami, kaip paprastai, paprastu pietų laiku.

Literatūros Dr-jos rengiama poeto Juliaus Janonio pagerbimo popietė ir filmų rodymas įvyks trečiadienį, balandžio 6 dieną po pietų, irgi klubo patalpose.

Abu parengimai bus mūsu šio sezono geriausi kultūriniai parengimai, tad mes kviečiame vietinius ir svečius lietuvius į juos atsilankyti ir pasigerėti viskuo, kas yra gero lietuviuose.

S. Zavis

Philadelphia, Pa.

Tai ir iščiulbėjo

Tykus, linksmas kovo rytas. Rausvi tekančios saulės spinduliai perveria miegamojo lango stiklą. Girdžiu, mano žmonelė žadina mane iš miego. Sako: Miegaliau! Šok iš lovos ir eik prie lango pasiklausyti, kaip gražiai kardinolas čiulba!

—Koks kardinolas?—sušukau.—Ar Niujorko Spellmanas?

—Nešposauk,—užprotestavo žmonelė, — Ana ten medžio viršūnėje čiulba raudonkaklis paukštis kardinolas. Atrodo, kad iščiulbės ankstyvą pavasarį.

Su pavasariu kaip ten bebūtų... Bet paukščiai iščiulbėjo gražų mūsų pavasarinį parengimą, kuris įvyks kovo 27 d., 2 val. popiet, svetainėje 6024 North Wayne Ave., arti Walnut Lane. Paimti gatvekarį 53 Broad St. ir Erie Ave., kuris nuveš į minimą vietą.

Šiame parengime bus viskas nauja. Dar negirdėta muzika ir nematyti filmai, kurie patenkins žiūrovų akis, nes gyvais vaizdais pamatysime savo gimtąjį kraštą ir iškilmingai pasitiksime prasidedantį pavasarį.

—:—

Jau antrą kartą 26 mokytojai atsisakė eiti į mokyklas mokyti paauglius mokinius, kol miesto pareigūnai sutiks jiems užtikrinti apsaugą nuo chuliganų mokinių, kurie dažnai mokytojams apdaužo ausis arpa padaro juodas akis.

Ot, ko susilaukėme "laisvajame" pasaulyje. Jau ir mokyklas reikia apstatyti policija.

"Laisvės" Reporteris

KALĖJIMUI GRESIA PAVOJUS

Prieš pusantrų metų Anglijoje sukėlė sensaciją traukinio apiplėšimas. Buvo pavogta keli milijonai svarų sterlingų. Ši istorija vis dar tebejaudina anglus.

Daugelis plėšikų gaujos dalyvių ligi šiol tebėra laisvėje. Pabėgus iš kalėjimo vienam jos vadeivų, policija tiesiog nežino, kur dėti likusius tris plėšikus, esančius už grotų. Kiekvienas jų nuteistas po 30 metų kalėti.

Trijų plėšikų kalinimas valstybei brangiai atsieina. Jiems statomas Daremo grafystės specialus kalėjimas. Tai bus pastatas su dviguhomis sienomis, kulkosvaidžiu lizdais ir t. t.—tobuliausia tokios rūšies istaiga.

Daremo grafystės policijos viršininkas Miuras pareiškė, kad jis neseniai gavo žiniu, jog nuteistųju sėbrai ruošiasi juos išlaisvinti. Kalėjimo užpuolimo plane jie numato panaudoti netgi tankus ir bombas.

Miuras pareikalavo, kad kalėjimą saugotų kariuomenė.

BOKŠTAS PROTESTUI PRIEŠ KARĄ

Hollywood, Calif. — Čionai, prie Sunset bulvaro, pasauliniai artistai pastatė 60 pėdų aukščio bokštą protestui prieš karą Vietname. Prie bokšto yra pritaisomi artistų protesto piešiniai.

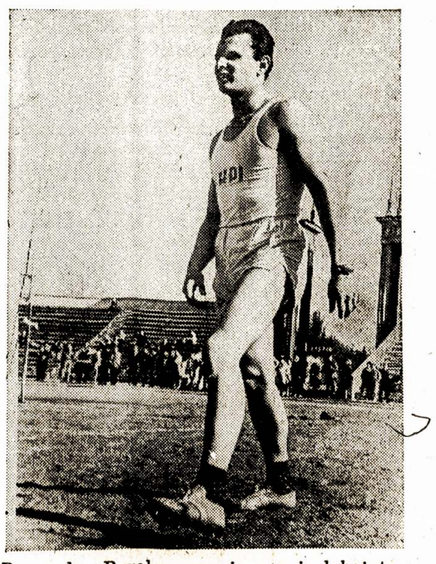

Bernardas Burokas yra jaunas ir labai talentingas ieties metikas. 1965 metais Tarybų Sąjungos pirmenybėse jis laimėjo bronzos medalį, o profsąjungų spartakiadoje laimėjo antrą vietą. Apie Bernardo ietį dar sužinos sportinis pasaulis, ir ne kartą.

PAVYZDYS IŠ ŠLUOTOS

Mes žinom visi, kad šluota
Supinta tik iš virbučių,
Arba kad ji suraišiota
Iš žabarėlių plonučių.

Bet spėką ji turi drūtą
Ir šluojant gi ji nelūžta.

Ji puikiai vis šluoja, valo
Šiukšles iš kiekvieno namo,
Žodžiu, ji švarą vis daro—
Suteikia žmonėms jaukumą.

Mat, jos virbučių vienybė
Jai duoda tokią galybę.

Bet giriant gi spėką šluotos,
Reikia priminti ir žmones,
Kuriuos turtingųjų gaujos
Skriaudžia be jokios malonės,

Kuriems reik eit į vienybę,
Kad gaut didelę galybę.

Mat, jei visi darbo žmonės
Stiprion vienybėn sueitų,
Tai nuo šio rutulio žemės
Tuojaus skriaudikus nušluotų.

Ir jųjų glaudi vienybė
Būtų drūčiausia galybė.

Jonas Juška

MŪZA AIDI, AIDI

Dažnai kauniečiams pasakoju atsiminimus. Bet jų nestenografuoju. Štai Zemės Ūkio Akademijos studentai paprašė:

—Papasakokite atsiminimus ir apie S. Nėrį.

Vakaras. Nauji rūmai. Viršum rumų spindi žvaigždės. O viduj irgi žėri žiburiai, tartum tos žvaigždės nusileido į salę. Pilna studentų ir studencių. Jie minėjo poetės 60 metų jubiliejų. Viena studentė padarė pranešimą. Kitos su patosu deklamavo Nemuno mūzos eiles. Davė žodį ir man. Mano pasikalbėjimą užrašė stenografistė. Tiesa, šnekėjau greitai, jaudindamasis. Ir stenografistė ne visą spėjo užrašyti. Bet visgi daug ką užrašė. Štai ką papasakojau jaunuoliams 1964 m. lapkričio 22 d. apie S. Nėrį.

"S. Nėris seniai nerašo eilėraščių. Tačiau ji šlovinama vis daugiau ir daugiau. Ją pamėgo liaudis. Visgi jos talento didybė dar nėra pilnai įvertinta.

Vien didžiuotis jos talentu dar maža. Reikia jau apibendrinti: S. Nėris tapo klasike. Taip ir rašiau atsiminimuose apie ją. Ir kaip buvo malonu išgirsti: Korsakas irgi ją taip apibūdino. Manau, laikas jai bus dar dosnesnis: S. Nėrį laikys geniale poete, kaip šiandien visa Lietuva ir kitos šalys tokiu laiko genijumi Donelaitį.

Taip, didelis jos talentas. Tačiau liaudžiai uždegti to maža. Ji uždegė liaudį visų pirma dideliu jausmu. Visų pirma tuo, kad 1931 m. padarė idėjinį posūkį, kad padarė didvyrišką žygį. S. Nėris surišo savo kūrybą, savo dainą su liaudimi. Tuomet mokiausi gimnazijoje. Buvo moksleivių, kurie domėjosi marksizmu. Tie iš pradžių į ją žiūrėjo šaltokai. Mat, poetė dar nedainavo liaudžiai. Ir štai 1931 m. Zarasuose jos vardas nuskambėjo.

Atėjo žurnalas "Trečias frontas". Jame radau S. Nėries eilėraščius. Jie mane sujaudino. Tais kūriniais išreiškiau pasigėrėjimą A. Venclovai. Tuomet jis studentavo. Jam rašiau: "Nepažįstu S. Nėries, bet žaviuosi jos posūkiu. Sveikinu didvyrišką moterį." Šie mano žodžiai atspausdinti jos raštuose. Tik neminimas mano vardas.

A. Venclova, gavęs mano laaišką, padarė ištrauką. Ją pasiuntė S. Nėriai, kuri mokytojavo Lazdijų gimnazijoje. Jis priminė: "Tai žodžiai vieno zarasiškio..."

1931 metų vasarą Zarasuose susitikau su P. Cvirka. Tas atskleidė tokią naujovę. Iš pradžių poetė prisiuntė tris eilėraščius. Jai buvo pasiūlyta parašyti ir pareiškimą. Mat, ligi tol ji buvo katalikų spaudos bendradarbė. Ir štai — ypatingas pasūkis. Tai reikia skaitytojams ir paaiškinti. S. Nėris su tuo sutiko.

Cvirka pažymėjo:

—S. Nėris domisi ir marksizmu. Rusiškai jau skaito Plechanovo raštus. Poetė "Trečio fronto" šeštam numeriui žadėjo duoti dar kovingesnius eilėraščius. Tą žodį ji išlaikė.

1933 m. birželio saulėta diena. Žingsniavau per Palangą. Žiūriu: Cvirka eina su nedidelio ūgio mergina. Pagalvojau: "Tai S. Nėris. Rašytojus laikiau neparastais žmonėmis. Neišdrįsau jų prakalbinti.

Kaip vėliau jos literatūrinis likimas susiklojo? Ji nelaukė, kol švietimo ministerija ją atleis. Pati pasitraukė iš mokytojos pareigų. Ką reiškia poetei nemokytojauti? Neturėti iš ko gyventi. Ir visgi ji neverkšleno. Apsigyveno Kaune. Čia verte rusų rašytojų kūrinius. Tokiu uždarbiu ir tenkinosi.

S. Nėris, padariusi posūkį, susirišo su pogrindininkais. Deja, kol kas apie tai pernelyg mažai rašoma. Štai 1931 m. poetė susitiko net su Centro Komiteto vienu, kitu nariu. Ją kankino mintis: kur spausdinti revoliucinius kūrinius? Ir štai ji du eilėraščius per Kauno komunistus nelegaliai pasiuntė į Maskvą — žurnalui "Priekalas." Čia jie buvo atspausdinti Giraitės vardu. (Matyt, pasekė poeto L. Giro pavarde. — A.L.). Tatai autorę nudžiugino. Ji pasiryžo: "Aš dainuosiu tik liaudžiai..."

1934 m. S. Nėris išvyko į Panevėžį. Čia mokytojavo. Panevėžyje gyveno garsusis senas daktaras Domaševičius. Jo sūnus — komunistas. Va, poetė su juo ir susitikinėjo. Domaševičius jai pasakojo apie revoliucinę kovą, kurią kovojo pogrindinyje komunistų partija. Poetė šiuos susitikimus nutylėdavo.

Vėliau ji išvyko į Paryžių. Tai buvo 1937 m. Toli nuo Lietuvos. Bet rašytoja žinojo: lietuviški fašistai gali susidomėti — kuo poetė kvėpuoja Paryžiuje? Ir visgi čia ji lankė Prancūzijos komunistų partijos susirinkimus. Ji dalyvavo susirinkime, kuriame oratoriai komunistai smerkė fašistinę intervenciją prieš Ispanijos liaudį. Ji girdėjo, kaip viename darbo žmonių mitinge kalbėjo proletariato vadovas Kašenas.

Grįžo į Lietuvą. Vėl pradėjo mokytojauti. Dabar Kaune. Čia poetė susipažino su mokytoju J. Banaičiu. (Dabar jis ministras). Tas jau buvo partijos narys: nuolat palaikė ryšį su poete. Jis jai piešė kovos įvykius. Tie pokalbiai jai patikdavo:

—Jis pasakoja net įdomiau už Domaševičių...

Tie žmonės S. Nėrį grūdino. Va, ji atkaklėjo. Būdinga: S. Nėris buržuaziniu laikotarpiu susižavi ypatingu herojumi — kaliniu. Vienas pirmųjų kaliniui skirtų eilėraščių "Laiškas į kalėjimą" pasirodė 1930 m. katalikiškoje spaudoje. Vėliau parašė keletą eilėraščių irgi kaliniui. Čia ji pabrėžė: visa siela ji su šiuo kovotoju. Šis jos herojus įspūdingas. Tai rodo jos ypatingą talentingumą. Vėliau S. Nėris parašo eilėraštį apie keturis komunarus. Jį išspausdino Kauno studentų žurnale "Auroroje". Šis eilėraštis rodo jos jautrumą žuvusiems už kilnias idėjas. Ar poetė šią temą galėjo pasikliauti tik savo intuacija? Ne. Ji domėjosi, kaip fašistai sušaudė keturis komunistus: rinko iš pogrindininkų medžagą.

Teko apie ją išgirsti nemažai atsiliepimų iš pačių reikliausių skaitytojų — kalinių. Tai buvo Kauno kalėjime. Rašytojui nelengva politinio kalinio sujaudinti. Nes jis į rašytoją žiūrėjo labai reikliai. Visgi poetė savo lyrika sudirgindavo ir politinius kalinius. Tik ką cia, tarp keturių sienų, iš jūsų lūpų, skambėdavo jos posmai. Taip ją deklamuodavo ir kalėjime. Kaliniai norėjo, kad poetė dar atviriau prabiltų. Visgi jie puikiai suprato ją tokią, kokia ji buvo. O ji buvo su liaudimi. Jie puikiai suprato: poetei atviriau pasisakyti kliudo fašistinė cenzūra. Bet nei vienas politinis kalinys neabejoja: ji—liaudies rašytoja.

1940 m. rugsėjo mėnesį su ja susipažinau. Bet iki tol jau rasiau apie jos kūrybą. Susipažinęs patyriau: S. Nėris yra labai jautri, žmoniška, paprasta. Padovanojo savo knygas su nuoširdžiu įrašu. Prisimenu: lydėjau ją į rašytojų susirinkimą. Poetė išsitarė:

—Tai laikas: rašyk ir rašyk.

Ir poetė rašė. Būdinga, kad ji neprašoma sukūrė "Bolševiko kelias". Kūrinį paskyrė Leninui. Ji sakė:

—Nuvažiavau į Maskvą. Pamačiau Leniną stiklo karste. Be galo susijaudinau ir aš pradėjau rašyti.

Ji mėgo pasakoti, kaip kūrė poemą apie Iljičių. Tai puikus kūrinys. Poetė dažnai užeidavo į Valstiečių laikraščio" redakciją. Paprašydavo:

—Parašykite apie Paryžiaus komuną...

—Parašykite apie Tarptautinę Moters dieną...

Ir po keletos dienų atnešа eilėraštį. Taip ji, mano užprašyta, per metus pateikė "Valstiečių laikraščiui" 16 kūrinių. 1941 m. pradžioją iškėlė kandidatu į deputatus. Kartu nuvykau į Zarasus. Čia poetė susitiko su rinkėjais. Į juos kalbėjo. Kalbėjo be špargalkos. Poetiškais sakiniais. Mane įpareigojo papasakoti apie ją. Pasakiau: "Lenkų tauta iškėlė puikią rašytoją —Vandą Vasilevską. Taip drąsiai fašizmo laikotarpiu savo kūryba Lietuvoje pasireiškė S. Nėris..." O poetė man:

—Kam gyrėte?

Šita detalė rodo, kad ji buvo kukli. Kitą dieną nuvyko į Dusetas. Čia susirinko valstiečiai. Su jais poetė kalbėjosi be galo jautriai. Rūpinosi jų reikalais. Kai kuriuos pageidavimus net perdavė vyriausybei. Kartą ją paklausiau: Kaip eilėraščius rašo? Nustebau atsakymu:

—Aš proza galėčiau rašyti neblogiau, negu eilėraščius. Bet pamėgau poeziją. Va, ir varau jos vagą...

—Kaip rašote? — vėl teiraujuos.

—Štai. Šeimininkauju virtuvėje. Atplaukė mintis. Viską metu, užsirašau. Vėliau iš tokio lyrikos gabaliuko išsivysto eilėraštis. — Priduria: —Bet kurį savo eilėraštį, net labai seniai atspausdintą, galiu iš atminties padeklamuoti.

Dėl taisymo. Taiso nemažai. Ir štai karas. Karo metu Pamačiau S. Nėrį Maskvoje. Būdamas fronte — Valdajuose, girdėdavau, kaip poetė savo kūrinius skaito per radiją. Sunkus buvo momentas. Bet ji neverkšleno. Vėl Kaune. Tuomet "Valstiečių laikraštį" spausdino Kaune. Paprašiau eilių. Davė nemažą pluoštą. Paklausiau: ką atspausdinti? Atsakė labai demokratiškai:

Kartą paklausė:

—Kaip į kalėjimą pakliuvote?

Buvau komjaunuoliu. Va ir sučiupo.

Prašė papasakoti apie keturis komunarus. Atskleidžiau, kaip juos vedė sušaudyti. Kai kuriuos faktus apie juos atskleidė ir studentas P. Glovackis. (Jis 1940 m. buvo plano komisijos pirmininku). Iš tos medžiagos ir gimė poema "Keturi". Ji mane klausė ir ir apie 1935 m. valstiečių judėjimą: kaip jautėsi nuteistieji mirti?

Aš jai priminiau Aleksandrą Maurušaitį. Mačiau: jį vedė mirti. Kauno kalėjimo kieme tą rytą skutome bulves. Maurušaitis, ant grindinio, truputį susvyravo. Tačiau mirtininkas laikėsi drąsiai. Jį nuvežė į fortą. Čia ir nunuodijo.

1945 m. žiemą poetė nustebino savo prisipažinimu.

—Aš kol kas ne partinė. Labai daug reikia, kad būti tokiai. Bet savo siela aš esu jau partinė.

Šiuos žodžius gerai prisimenu. Tai irgi rodo, kaip ji žiūrėjo į gyvenimą. S. Nėris sudavė rimtą smūgį fašistinei reakcijai. Už tą smūgį ir šiandien jai keršija tie reakcionieriai.

S. Nėris rašė cenzūruojama fašistinės valdžios. Todėl ji negalėjo atviriau išsireikšti apie kovą. Bet visgi ir užuominomis poetė dainavo apie darbo žmogaus kovinius tikslus. Dainavo suspaustomis lūpomis, bet nuoširdžiai. Dainavo visos liaudies labui. Taigi, S. Nėris gyveno tuo, kuo gyveno liaudis.

Ji nesustojo pusiaukelėje. Ji nužengė iki viršūnės.

Artėjo karo epilogas. Ir štai išgirdau: serga...

Poetė, padariusi pirmą žingsnį į darbo žmonių pusę, nepasitraukė. O jai atsilaikyti buvo nelengva: šmeižė, grasino, viliojo "materialine gerove"... Būdinga: jai patikdavo toji nuomonė, kurią jai išreikšdavo jos poezijos gerbėjai. S. Nėris domėjosi ne tik eilėraščių rašymu. S. Nėris domėjosi revoliucine kova. Dar buržuaziniais laikais ji savo bibliotekoje laikė Markso "Kapitalą"," Janonio, Jesenino raštus. Ji fašizmo laikotarpiu klausydavosi Maskvos radijo. Tokie faktai ją daro dar labiau didinga. Tikiu ateityje liaudis, literatūra, ją pripažins genialia poete.

A. Liepsnonis

MIAMI, FLA.

Popietė su Aidiečiais

Daina, tai daina, bet ar galvojame, kokia didelė jos yra jėga? Prisimename senąją Lietuvėlę prieš 50 ar daugiau metų, dar caro valdomą. Būdami berniokais, nežinodami, kas yra muzika, menas, kultūra, — susibėgę šeštadienio vakarėlyje į būrelį, na, ir ėjome per kaimelį, traukdami dainelę. Sakydavome, "tu vesk, o mes turavosime." Nežinojome, ar tos dainos buvo parašytos poetų Maironio, Vienažindžio, ar pačios liaudies sukurtos. Bet žinojome, kad ir tada daina mus žavėjo, traukė į būrelius.

Laikas bėgo. Mes vėl subėgome į dainos būrelius, bet jau Amerikos kontinente. Čia jau į dainos ratelius atėjo menas, kultūra, muzika. Ir eilė lavintų chorvedžių atėjo — Petrauskas, Ereminas, Kvederas, Butėnas, Šugeris, Dirvelis, Žukas, Žiūronas, Žilinskaitė, Kazakevičius, Potsius, Hollis, Zikas, Retikevičiūtė, Bogden, Tilvikienė, Urbikienė, Krasnickas, Velička, Visockis, Šalinaitė, Daratėlė, Stensler ir kiti.

Dar jaunatvės metais, prieš 40 metų, Brukline tekdavo stebėti, kai Jonas Velička ten mokino Aido chorą. To laiko Aidą sudarė jauni, raudoni veidai. Nebuvo jame nei sidabruotų, nei retaplaukių galvų. Tai jau praeitis.

Lai kalba dabartis. Pradžia kovo, 1966 metai, Lietuvių Socialis Klubas, Miami, Florida. Penktadienio popietis, dainos traukiami, susirenka apie 20 dainorėlių — vyrų ir moterų. Ir čia tas vardas—**Aido choras.** Ir čia mokytojas—**Jonas Velička.** Čia irgi atsirado vienas "žiopsotojas," kuris prieš 40 metų stebėjo Veličkos vadovaujamą Aido chorą Brukline. Ir čia juos suvedė lietuviškos dainos trauka. Dabartiniai aidiečiai kad ir pasikeitę amžiumi, bet jų siela, energija taip pat jaunatviška. Jų tarpe yra gerų balsų, nepaisant jų sidabruotų galvų. Yra moterų, kurios atlieka gražius solo.

Pirmoji valanda, choristai tvarkingai susėdę, puošniai apsirengęs ateina mokytojas Jonas Velička. Balti jo marškiniai, gražus kaklaraištis. Jis be švarko, jo rankose smuikas, muzikos puslapiai. Jis jaunatviškas, toks pat, kaip buvo matytas Brukline. Velička ne tik geras chorvedis, — jis, pagavęs "damukę" mikliai suka polkutes ir valcus.

Mokytojas Velička jau darbe, stovi prieš aidiečius, prasideda pamoka. Stebi, kaip energingai smuiku, savu balsu ir lanksčiu judesiu Velička armonizuoja choristų balsus. Jis reikalauja gero atlikimo ir grožio muzikoje. O tai reikia "išpešti" daugiau balso, "paklydusius" taisyti. Velička neleidžia "bile kaip" dainuoti, jam turi būti tik **gerai.**

Daugiausia mokytojas ir choristai ima laiko susimokinimui naujų dainų. Choro repertuarui šiuo metu praktikuojamos gražios dainos: "Mergužėle lelijėle," "Kur banguoja Nemunėlis," "Onytė miela," "Močiute žirdele," "Ar tu žinai, mano broli," "Nemunas" ir daug kitų. Pirmiau išmoktas pakartoja.

O amžius jau paveikęs ir į dainorėlius. Atmintis, klausa ir akys greičiau pavargsta. Ir mokytojas tai pastebi. Bet Velička žino ir sako—"išmoksite." Jo tiesa. Jei tik su noru ir meile lietuviškai dainai mokinasi — dainavimas aidiečių gerėja. Jie daro progresą.

Daug sielos ir energijos mokytojas ir aidiečiai deda susimokinimui naujos dainos "Nemunas." "Nemunas" sukurtas dabartinėje Lietuvoje, žodžiai Širvio, muzika — Paltanavičiaus. Kad geriau suprasti "Nemuno" turinį, mokytojas pakviečia Gabrėną, kuris įspūdingai perskaito žodžius. Štai, kaip gražiai dainuoja poetinis kūrinėlis "Nemunas":

Su Nemunu pateka saulė,
Su Nemunu leidžiasi toli.
Prie Nemuno mano pasaulis,
Prie Nemuno mano šalis.

Su Nemunu ašarą plovėm,
Su Nemunu griovėm stabus.
Su Nemunu buvom senovėj
Ir būsim, kol Nemunas bus.

Su Nemunu žemėn jaugom,
Įleidom galingas šaknis.
Ir motina lopšį kol saugos,—
Iš čia neišdegins ugnis.

Su Nemunu pateka saulė,
Linguoja lopšine sava.
Prie Nemuno mano pasaulis—
Gimtoji šalis Lietuva.

"Nemunas" Aido choro repertuare bus tikras "gražuolis." Linkime mokytojui ir aidiečiams geriausios sėkmės su "Nemunu" ir kitomis naujomis dainomis.

Ramstis

San Diego. — Mirė admirolas D. B. Beary.

Kompozitorių Antaną Račiūną iš miego prikėlė kaimo kapelos garsai. Tai jo draugai atėjo taip anksti ir dar su muzika. Šitaip kompazitorių pasveikino su jo gimimo 60-osiomis metinėmis.

Binghamton, N. Y.

Mirė Izabelė Krasauskienė

Vasario 28 d. mirė ilgametė vietos gyventoja Izabelė Krasauskienė (po tėvais Tinkūnaitė), sulaukusi 74 metų, gyvenusi 139 Schubert St. Liūdinčius paliko vyrą Joną, brolius Joną Tinkūną ir jo šeimą St. Petersburge, Fla., Antaną ir vieną sesutę Oną Lindią ir jų abiejų šeimas Tarybų Lietuvoje, ir kitus gimines.

Izabelė buvo gimusi Lietuvoje, Gailiūnų kaime, Pušaloto apylinkėje. 1911 metais atvyko į šią šalį, į Binghamtoną ir visą laiką gyveno šiame mieste.

Velionė buvo auginama religinėse aplinkybėse. Kada ji ruošėsi kelionei į Ameriką, ji buvo tėvelių prašoma "nepamiršti dievo." Tai tokioje dvasioje velionė ir gyveno. Priklausė Juozapo parapijoje. Tiesa, negalima sakyti, kad velionė būtų buvusi taip sunkiai religijos prislėgta, — ji visada bendraudavo su pažangiasiais, lankydavo jų įvairias pramogas, prie progos paremdavo ir finansiniai. Velionės vyras Jonas per ilgą eilę metų skaito "Laisvę." Velionė buvo rimta ir draugiška moteris. Gražiai sugyveno su kaimynais ir kitais žmonėmis. Sausio 15 d. atžymėjo savo 50-ąsias vedybinio gyvenimo metines. Ji buvo pensininkė, išdirbusi 39 metus Endicott-Johnson Corp. avalynės pramonėje.

Velionė buvo pašarvota J. Bednarskio šermeninėje.

Kovo 3 dieną su bažnytinėmis apeigomis, daugelio draugų lydima į amžiną poilsio vietą palaidota Kalvarijos kapinėse. Visi palydovai buvo paprašyti susirinkti į bažnyičos svetainę, kur buvo atitinkamai pavaišinti.

Širdinga užuojauta jos vyrui Jonui, broliams, sesutei ir jų šeimoms ir artimiesiems, O tau, Izabele, amžinos ramybės.

Didelis ačiū

Jonas Krasauskas širdingai dėkoja visiems ir visoms už gėles, už užuojautą, lankymąsi į šermeninę ir palydėjimą į kapines. Taipgi ir karsto nešėjams už jų širdingą patarnavimą.

Vietnamo kare žūsta mūsų jaunuoliai

Mūsų karinės jėgos Vietname smarkiai veikia. Karas tęsiamas ir plečiamas. Jauni vyrai iš abiejų pusių kasdien žūsta ne šimtais, bet tūkstančiais. Jau ir iš mūsų miesto ir apylinkės žuvo, berods, penki. Jų motinos, moterys, sesutės ir šeimos verkia ir verks... Užpilydmui žuvusiųjų vietų šaukiami nauji jauni vyrai į karinę tarnybą.

Prieš kiek laiko iš mūsų miesto ir apylinkės buvo šaukiama grupė naujokų; jų tarpe vienas lietuvis, tai Alfonso ir Julios Kaminskų anūkas **Bernardas Kaminsky.** Tėvai ir seneliai yra labai susirūpinę šio jauno vyro likimu. Abu seneliai yra LDS 6 kuopos nariai.

Linkiu jaunam Kaminsky sėkmės ir ištvermės užbaigusiam tarnybą laimingai sugrįžti.

Ona Wellus

BOSTON, MASS.

Apie kai ką

Mūsų didmiestis jau antrą savaitę gyvena be laikraščių. Darbininkai streikuoja, nes penkių dienraščių leidėjai nenori pasirašyti tokį kontraktą, kokio darbininkų unija reikalauja. Streiko priežasčių yra ir daugiau, bet be spaudos kaip jas žinosi. Tiesa, per radiją ir televiziją dabar daugiau žinių duoda, tik sunku teisingai pagauti.

—:—

Kovo 14-ą kelios dešimtys moterų, daugiausia didelių šeimų motinų, iš Roxburio, Bostono miesto biedniausios dalies, demonstravo prie miesto rotušės, reikalaudamos aprūpinti geresniais butais.

Jos sako, kad Roxburyje yra daug tokių šeimų, kurias žiurkės butuose dažnai aplanko, nes sienos kiauros, grindys įlūžusios, durys neužsidaro, tai žvėreliams lengva pas žmones dasigauti į svečius, ypatingai tuomet, kai visi suminga. Moterys sakė, kad ir apgriuvusiuose namuose nuomos labai aukštos. Kartais negalima net savininkų rasti, kam skundą duoti, ir paprašyti, kad pagerintų, kai ką pataisytų, nes nuomas surenka agentai. Kai kuriose Bostono dalyse padėtis yra tiesiog pasibaisėtina.

Abelnai baisios padėties pagerinimu, nešvaros panaikinimu turėtų nedelsiant susirūpinti ne tik valdininkai, namų savininkai, bet visi miesto gyventojai.

—:—

Taipgi kovo 14-os d. vakare Valstybės sekretorius Ruskas lankėsi Bostone. Pastatą, kuriame jis kalbėjo, pikietavo šimtai jaunuolių, reikalaudami baigti karą Vietname.

Kalbant apie karą, reikia pasakyti, kad ir mūsų miesto radijo stotys dažnai leidžia oro bangomis plačius visuomenės pasisakymus. Neretai atsiranda ir tokių, kurie atvirai valdžios politiką, kas liečia Pietrytinę Aziją, kritikuoja.

—:—

Mūsų lietuviškoje veiklos dirvoje didelių darbų nėra, krutame palengva. Kas sekmadienio popietę So. Bostone susirenkame pakortuoti, pasišnekėti, su pyragais ar kitokiais patiekalais kavos įsigerti...

LLD 2-os kuopos paskutiniame susirinkime buvo nutarta Moters dieną, kuri pripuola kovo 8, atžymėti Balandžio-April 3-čią. Šeimininkės apsiėmė pagaminti skanius pietus. Papietavę, turėsime įdomias prakalbas bei diskusijas. Pora vietinių lietuvių sutiko parinkti daug įdomios, dabartinę padėtį liečiančios diskusijoms medžiagos.

Pietūs bus duodami 318 W. Broadway, So. Bostone, 1 val. Rengėjai kviečia visus atsilankyti ir dalyvauti kovingų moterų dienos minėjime. Ypatingai moterys pasireiškia kovose už pasaulinę taiką, kuri šiuo metu taip reikalinga, todėl ir svarbu nepamiršti kovo aštuntosios.

A. K—a

Chester, Pa.

Mirė R. Trockienė

Kovo 3 dieną, sulaukus 75 metų amžiaus, mirė Rozalija Trockienė. Palaidota kovo 7 dieną Holy Cross kapinėse.

Liko nuliūdime dvi dukterys: Anna Lipčienė, Eddystone, ir Elenora Trocky, Philadelphijoje, pusseserė Teresia Zujis, Phila., brolis Petras Kriščiunas Lietuvoje, Šiaulių mieste, keturi anūkai ir du poanūkiai.

Šeima taria širdingai ačiū visiems giminėms, kaimynams ir draugams už atsilankymą į laidotuves, suteiktą pagalbą ir užuojautą.

Velionė buvo "Laisvės" skaitytoja. Likusi "L." jos prenumeratos dalis skiriama pridėti prie jos brolio prenumeratos Lietuvoje.

Rasite čekį $10. Apmokėjus šių metų prenumeratą, kas liks, skiriu į "Laisvės" fondą.

Liūdime netekę geros mamytės. Lai ji ilsisi ramiai šios šalies žemelėje.

A. Lipčius

San Francisco, Calif.

Mirė Vladas Baltrūnas, Ksaveros brolis

Kovo 8-tą dieną mirė Karosienės brolis Vladas (Bill) Baltrūnas, vos sulaukęs 60 metų amžiaus. Vladas buvo gimęs Lietuvoj ir atvežtas iš Lietuvos tik vienerių metų amžiaus.

Velionis paliko labai giliame liūdesy savo mielą mamytę, seserį Ksaverą ir lygiai artimą patėvį Balčiūną, kuris jį užaugino ir laikė už savo tikrą sūnų, ir daug kitų giminių.

Pereitą lapkričio mėnesį velionis Vladas atvyko į Kaliforniją pas tėvus iš Westfield, Mass., kur pastaruoju laiku jis gyveno. Bet jis atvyko jau su labai pažeista sveikata. Jo širdis buvo silpna ir ant jo kojos buvo atsivėrusios didelės žaizdos.

Nepaisant, kad jo mylima sesutė Ksavera dėjo didžiausias pastangas gelbėjimui jo gyvybės su gydytojų specialistų pagalba, jo gyvenimo siūlas, kuris vos laikėsi, trūko. Perdaug jau buvo pažeista jo sveikata.

Pažymėtina, kaip velionio jautri širdis, lyg žinodama, paskubėjo sustoti amžinai, nes jam buvo gydytojų paruošta operacija sekančią dieną; buvo nutarta nupiauti kairiąją koją. Rodos, velionio širdis nujautė, kad dar laukia jo nauji dideli skausmai.

Velionis Vladas buvo LDS Oaklando kuopos narys ir prieš tūlą laiką buvo LLD narys. Vladas buvo malonus, gero charakterio žmogus. Jis labai mylėjo gyvenimą, gamtą ir, žodžiu, visą pasaulį.

Velionis buvo gražiai palaidotas Oaklando kapinėse. Jo karstas buvo papuoštas gyvų gėlių vainikais.

Beje, Vladas neužmiršo lietuvių kalbos, gražiai ją vartojo.

Al Taraška šermenynėje ir kapinėse pasakė atitinkamas kalbas. O visi palydovai, kurių buvo apsčiai, buvo pakviesti užkandžių.

Labai gili užuojauta Vlado sergantiems tėvams ir skausmo pilnai seserėi Ksaverai, jos vyrui Juozui ir giminėms. Ypatingai mūsų mielai Ksaverai šių metų Kovo Aštuntoji — Moters Diena per daug buvo skaudi, pilna liūdesio.

Na, lai būna lengva, ramu amžinai miegoti gerajam Vladeliui jo pasirinktame saulėtame Pacifiko pakraštyje!

L—ma

Mes taip pat, liūdesio valandoje, reiškiame draugams K. ir J. Karosams gilią užuojautą, o Vladui — ramiai ilsėtis! — **"Laisvės"** kolektyvas.

Vietname artėja lietų sezonas

Saigonas. — Pietų Vietname JAV militarinė komanda susirūpino, nes liaudiečiai aktyviai veikia, o kada prasidės kelių mėnesių lietų sezonas, tai jie dar daugiau suaktyvės.

Monsunų (lietų) sezonas prasideda apie pabaigą balandžio ir tęsiasi virš tris mėnesius. Tada mechanizuotoms jėgoms nėra progų veikti, nes keliai pavirsta į purvo masę. Lėktuvams irgi nėra galimybių veikti iš aerodromų. Tiesa, jie galėtų pulti nuo lėktuvnešių, bet lietus ir debesys trukdo matyti taikinius.

Atsargiai baudžia drafto priešus

New Yorkas. — Federalinis teisėjas Harold R. Tyler nuteisė drafto priešininką Dovidą J. Millerį trejiems metams kalėjimo ir ten pat kalėjimo bausmę suspendavo. Jis patvarkė, kad Milleris per dvejus metus būtų pasitaisyme.

Milleris pareiškė, kad jis nepildys teisėjo patvarkymo, jeigu jam net reikėtų eiti ir į kalėjimą.

1965 m. spalio 15 dieną Milleris, protestuodamas prieš JAV karą Vietname ir prieš verčiamą jaunuolių draftavimą į armiją sudraskė drafto kortą.

LAIMĖJO ŽODŽIO LAISVĘ

Raleigh, N. C.—1963 metais reakcininkai pravarė tarimus, kad mokyklose neleistų komunistams ir kairiesiems kalbėti.

Bet pažangūs žmonės ir studentai kovojo. Dabar North Carolina universiteto tvarkytojai nutarė, kad jo patalpose gali kalbėti komunistai ir kairiųjų organizacijų kalbėtojai.

TSRS KRITIKUOJA PAKLYDĖLIUS

Maskva. — Žurnale "Komunist" Aleksandras Čakovskis, "Literaturnaja Gazeta" redaktorius, kritikuoja rašytojus, kurie nesilaiko partijos linijos, nuklysta nuo marksistinio kelio.

HAVERHILL, MASS.

Mirė

Stasys Penkauskas

Kovo r. d., Lawrence, Mass., Palaidotas kovo 7 d.

Atsisveikinome su taip mylimu draugu Stasiu Penkausku ant visados. Jisai buvo taip didžiai gerbiamas ir reikalingas mūsų gyvenime. Liūdna ir pagalvoti, kaip galima būtų atpildyti jojo vietą? Didelė užuojauta nuo mūs visų liūdesyj likusiai jo žmonai Sofijai Penkauskienei.

A. Kazlauskai
R. Šileikienė
S. Gaina
P. ir M. Maksvitis
J. ir T. Kazlauskai
J. Blažonis (Lowell)
W. ir A. Račkauskai
Ch. ir M. Morkūnai (Lawrence)
J. Sabutis
A. G. Shupetriai (Lawrence)
B. ir L. Gumauskai
A. ir S. Acas
J. ir P. Petrus
Anna Aibeck
A. Navickas

Mirus

Stasiui Penkauskui

Reiškiame širdingą užuojautą jo gyvenimo draugei Sofijai ir visiems artimiesiems.

DOMICELĖ ir JUOZAS LUKAI
Worcester, Mass.

LAWRENCE, MASS.

Mirus

Stasiui Penkauskui

Liūdesio valandoje reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai Sofijai ir velionio giminėms.

LLD 7-ta Apskritis
J. Blažonis
M. Kazlauskienė
J. Daugirda
Y. Niaurienė
H. Tamašauskienė
S. Rainard
R. Niaura
J. Jaskevičius

LAWRENCE, MASS.

Mirus

Stasiui Penkauskui

Šioje liūdsio valandoje reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai Sofijai Penkauskienei, taipgi visiems giminėms ir draugams.

J. A. Kodis
V. E. Kralikauskai
J. M. Milvidai
J. R. Motta
Mikial. Milickienė
A. Kavaliauskas
J. L. Shupetriai
J. Skrodis
Joz. Zinkus
I. R. Chuladai
J. Šleivienė
B. A. Chuladai
Tofil. Tartonis
J. M. Rudis
Agnes Asmegienė
Nel Garionis
Francis Sharpe
P. Lipševičius
Vito Kaulėnas
P. A. Galiniai
B. M. Brown
—Iš Nashua, N. H.:
Paul Karpowich
Mick. Karpowich

PHILADELPHIA, PA.

LIETUVIŠKAS VAKARĖLIS

Bus Visiems Įdomu Pamatyti

LIETUVIŠKUS FILMUS

ĮVYKS SEKMADIENĮ, KOVO-MARCH 27 D.

AL MERKIO ŠOKIŲ SALĖJE

6024 Wayne Ave. —:— 2-rą val. dieną

Iš New Yorko Jonas Grybas rodys gražius filmus, susuktus Tarybų Lietuvoje.

Po meninės programos bus užkandžių ir kavos.

Paįvairinimui, išgirsite gražios muzikos iš plokštelių. Iš Gibbstown, N. J. (velionio Seno Vinco gyvenvietė), būrys jaunuolių laukia viršminėtos dienos—tad ir kviečiame vietinius dalyvauti.

Susirasti vietą keblumų nėra—Busai "J" ir "K" važiuojanti į West'us, sustoja ant Chelton Ave. ir Wayne Ave. Ten išlipus reikia eiti į North pusę, du ir pusę skvėrų ir bus tas numeris.

Gatvekaris No. 53 gaunamas ant Broad St. ir Erie Ave., važiuoja pro šalį, išlipti ar ant Harvey St. ar ant Walnut Lane.

—Kviečia Rengėjai

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

HELP WANTED FEMALE

GIRL FRIDAY
Some typing required. Must have pleasant phone vice. Starting salary $250 mo. for 40 hr. week, For personal interview call Mr. Wilkenson. MI. 6-0884. (22-24)

WAITRESS
Experienced on food and cocktails. Night work. Good pay. Apply: GREEN TREES 3300 Arch St., Phila. (19-22)

HOUSEWORK
Sleep in. Thursday and every other Sunday off. Cook & lite housework. Other help. 2 days. Like children, ages 9, 7, & 3. Recent references. $60 week. MU. 8-8593. (20-22)

HOUSEKEEPER. Child care & general housework, 2 school children. Mature, pleasant woman, live in. Own room and bath. Pleasant surroundings, close to transportation. Main line. $50 per week. Phone MI. 9-3458. (20-22)

HOUSEKEEPER
Cook for 2 adults. Sleep in. Own room, bath, TV. Non-smoker. Thursday and every other Sunday off. References. CH. 7-3191. (18-22)

HOUSEKEEPER
Sleep in. Room and TV.
4 children.
$70 every two weeks.
VI. 8-3697.

HOUSEKEEPER. Sleep in, for business couple with 2 well behaved school children. Light housekeeping and cooking. Very pleasant working cond. Call 10.3-7868 'til 5:30. 1-609-966-2840 after 6:30. (22-24)

WOMEN
For hand work in engraving plant. Must be High School grad., intelligent, have high moral character. Successful applicants must be bondable, excellent starting salary and working conditions, including fringe benefits. Central West Philadelphia location.
Equal opportunity employer. Contact Miss Sabot.
1900 Cherry St., Philadelphia.

DIEMAKERS & TOOL ROOM MECHANICS
Better your present rate.
Overtime and benefits.
Call PI. 4-1666. (22-24)

HELP WANTED MALE

JR. DRAFTSMAN
Recent H. S. grad. with drafting training & exp. needed for general mechanical drafting. Good working conditions & fringe benefits. Interesting work. Call or write to D. L. Wooden.
PEERLESS HEATER CO.
Boyertown, Pa. Phone 367-2153. (22-26)

DISHWASHER
Full time. Apply in person.
ROBINHOOD RESTAURANT
Bustleton Ave., & Welsh Rd. (22-24)

CAREER OPPORTUNITIES

For
ENGINEERS
ASSOCIATE ENGINEERS
AND TECHNICIANS
Also
MECHANICAL DESIGNERS
DRAFTSMEN
AND JUNIOR DRAFTSMEN
Company paid pension, insurance and hospitalization, good starting salary with planned increases.
Apply by letter or in person
Sat. 9 A. M. to 12 Noon
GRAHAM MANUFACTURING CO. INC.
26 HARVESTER AVE.
BATAVIA, N. Y. (22-24)

ELECTRICIAN
For small shop in North Philadelphia & King of Prussia loc. Rebuilding and repair of Power Switch Board control circuit for Diesel Gen. Sets & so forth. Must be 1st class. Ask for Mr. Wade. BA. 8-1480. (22-24)

ARCHITECTURAL DRAFTSMEN
5 yrs. exp. Capable of handling all phases of work.
SEIDLE & SLOCUM, Architects.
Office in Ardmore.
KI. 6-0423 for appt. (22-23)

INSTALLERS
Chain link fence. Experienced with Driver's license. Steady work. Apply —
2085 E. Boston St., 8 to 2 PM.
GA. 5-7972. (20-22)

MECHANICS & MECHANICS HELPERS
For fleet maintenance. All diesel units. Good working conditions. Benefits. Also tank trailer washers. Call NI. 4-8600. (20-24)

SURVEYOR—TRANSIT MAN
Experienced or will train.
Collegeville area.
Meixner Engineers & Surveyors.
275-9531 (18-22)

PHARMACIST
RX and merchandise experience. Refs. required. Excellent salary, good working conditions. Logan location. Box E-6, Jefferson Bldg., Philadelphia, Pa. (22-24)

Help Wanted Female

COCKTAIL WAITRESS
and Dinner Waitress
Apply—
TWADDELL COCKTAIL LOUNGE
Paoli, NI. 4-3386. (22-23)

CLEANING WOMAN
Every other week. $10 a week.
Must have own transportation.
References.
FUlton 9-2244 (22-23)

WAITRESS. Class "A" Upper Main Line Restaurant seking help. No experience necessary; recent references required. Will train suitable applicant. 647-0160. (22-25)

COMPETENT WOMAN
Driver's License. Assist cook and house-cleaning; live in. Neat, pleasant person. Before 7 PM.
NIagara 4-0694. (22-24)

PRANEŠIMAI

WORCESTER, MASS.

Širdingai kviečiame dalyvauti mūsų rengiamuose pietuose sekmadienį, Kovo-March 20, Lietuvių svetainėje, 28 Endicott St., 1 valandą.

LSD Moterų Komisija

WATERBURY, CONN.

LLD Trečiosios Apskrities Komitetui

Visi LLD Trečios Apskrities valdybos nariai prašomi dalyvauti kovo 20 d. Waterbury, Conn., 103 Green Lietuvių klubo svetainėje, nes ten atsibus LLD 28 kuopos susirinkimas. Po susirinkimo bus atžymėta Tarptautinės Moterų Dienos šventė—Kovo Aštuntoji. Taigi gera proga ir mums kartu dalyvauti toje moterų šventėje ir tuo kartu turėsime progą pasitarti apie šios vasaros parengimus. Praėjusiais metais apie tą patį laiką turėjome pasitarimą ir viskas išėjo gerai. Taigi pasitarkime ir šiemet — padarykime planus. Pribūkite visi komitėto nariai. J. Strižauskas. (21-22)

SO. BOSTON, MASS.

Svarbų pavasarinį parengimą rengia LLD 2 kp. Balandžio-April 3 d., 318 Broadway.

Pietūs bus 1 val.

Tarp kitų bėgamų klausimų bus prisiminta ir Kovo 8-oji—Tarptautinė moterų diena.

Tikimės turėti viešnią iš tolimos kolonijos. Prašome visus įsitėmyti dieną ir laiką ir dalyvauti parengime. Rengėjos (22-23)

Užrašykite Laisvę savo giminėms į Lietuvą. Kurie ten jau gauna Laisvę, rašo, kad ji jiems patinka.

Gražiai buvo atžymėta Tarptautinė Moters diena

Niujorko Lietuvių moterų kultūrinio klubo pastangomis kovo 13 dieną pilna "Laisvės" salė prisipildė publika Tarptautinei moters dienai atžymėti.

Publikoje matėsi ir iš tolimesnių kolonijų atvykusių: iš Philadelphijos Bekampiai su savo bičiuliais, M. Klimas iš N. J. ir kiti.

Pirmininkaujanti Nastė Buknienė trumpai, gražiai apibūdino Tarptautinės moters dienos reikšmę, yatingai dabar, kuomet pasaulyje taip neramu — vyksta žiaurios kovos Azijos ir Afrikos šalyse, Amerikos imperialistai be pasigailėjimo tęsia karą Vietname, žudo tūkstančius nekaltų vietnamiečių. Aišku, ten žūsta ir Amerikos jaunimas. Šios dienos minėjimas tai kova už taiką, už visos žmonijos geresnį gyvenimą.

Po įžanginės kalbos, pirmininkė pakvietė Aido choro moterų grupę, kuris sudainavo 3 dainas su soliste Nele Ventiene.

Klubietė Alena Feiferienė šių metų sausio mėnesį viešėjo Argentinoje. Paprašyta, ji mums papasakojo apie argentiniečių lietuvių gyveimą. Ji savo turininga kalbą buvo pasirašiusi. Ji sakė, kad jos vizito tikslas buvo aplankyti Buenos Aires mieste gyvenančius savuosius, motiną ir kitus.

Tačiau Alena pasistengė pasimatyti ir su Argentinos pažangiais lietuviais.

Ten siautėja reakcija ir pažangiai veiklai sąlygos sunkios, bet nežiūrint visko, Buenos Aires mieste išleidžiamas du kartu į mėnesį pažangus laikraštis "Vaga." Alena apsilankė "Vagos" spaustuvėje, susipažino su spaustuvės darbininke Eugenija Martinkaite. Sako, tai gabi moteris; ji pati viena atlieka visus spaustuvės techninius darbus.

Alena dalyvavo dviejuose piknikuose — tarptautiniame ir pažangių lietuvių piknike. Pastarajame susipažino su Tarybų Sąjungos konsulu Argentinai Antanu Juršėnu. Jis labai idomauja Amerikos pažangia veikla, teiravosi apie Aido chorą, nes jis mūsų aidiečius matė ir girdėjo dainuojant Lietuvos 25 metu tarybinės sukakties šventėje. Linkėjo chorui dar ilgai gyvuoti ir dainuoti.

Po Alenos Feiferienės kalbos Magdalena Juškienė labai jautriai deklamavo jos vyro J. Juškos sukurtą eilėrašti "Moterys arba motinos".

Po to kalbėio klubo pirmininkė Ieva Mizarienė.

Ji sakė, jog kiekvienas kovo 8-tos atžymėjimas yra svarbus, bet šiais metais bene svarbiausias, kadangi daugelyje pasaulio šalių pažangios moterys, minėdamos tarptautinę moters dieną, kelia balsą už pasaulinę taiką, už baigimą karo Vietname. Mes, Amerikos pažangiosios moterys, neatsitraukiam iš kovos kelio, dalyvaujam prieškarinėse demonstracijose, siunčiame protestus mūsų šalies vyriausybei, visais galimais būdais kovojame prieš karą Vietname, už pasaulinę taiką. Kalbėtoja paskaitė keletą eilėraščių, taipgi iš Vilniaus "Tiesos" kai ką. "Tiesos," Moters dienos minėjimo proga, kuone visas numeris paskirtas Lietuvos moterų pagarbai. Sakoma: "Daug laimės, brangios moterys, komunizmo statytojos," ir t. t.

Skaitė Pietų Vietnamo moterų sveikinimą Amerikos moterims.

Kauno miesto moterys sveikina, ir prie sveikinimo prierašas — eilėraštis, parašytas R. Skučaitės ("Ištiesk rankas"). Jį gražiai paskaitė Ieva Mizarienė.

Sveikinimas nuo Lietuvos TSR Respublikinės bibliotekos moterų:

Mielos draugės!

Sveikinam Jus tarptautinės moters dienos proga ir linkim jums sveikatos, džiaugsmo. Mes žavimės jūsų nenuilstama energija, visuomenine veikla pažangos ir laisvės labui.

Respublikinės bibliotekos moterys seka ir domisi pažangių moterų judėjimu ir veikla užsienyje, smerkia ir piktinasi imperialistų veiksmais Vietname.

Kuršėnų Vaikų namų auklėtiniai sveikina mus su eilėraščiu:

Jums už karštą meilę
Mes skambančią dainą
Siunčiam šviesų rytą Kovo 8-tos.
Saulės spinduliais
Mūsų džiaugsmas eina,
Bėga jus pasveikint,
Jums karštai dėkot!..

Štai, kokie gražūs sveikinimai mums! Mūsų veikla įvertinama, mes turime kuo pasididžiuoti.

Matėsi Onutė Žiugždienė su savo vyru. Ji paprašyta, nuoširdžiai pasveikino moteris Kovo 8-tosios proga.

Valentina Nevinskienė-Nevins gražiai paskaitė ištraukas iš poemos, parašytos poeto Justino Marcinkevičiaus—"Siena."

Paskutinė kalbėtoja buvo Katrina Petrikienė, visuomenės veikėja, gera kalbėtoja, per eilę metų buvusi Moterų klubo pirmininkė. Ji trumpai, gražiai pakalbėjo apie moterų visuomenini gyvenima pas mus ir užsienyje Sakė, didelis skaičius moterų per mažai domisi visuomeniniu bei politiniu judėjimu. Jos vis kažkaip jaučiasi mažiau suprantačios negu vyrai. Didelė dalis Amerikos moterų nepastato sau klausimo, už ka jų sūnūs žudo vietnamiečius ir patys ten žūsta.

Socialistinių kraštų moterims tas klausimas aiškus, jų protas neužnuodytas prietarais bei religija. Jos žino, kad žmogus sutvertas gyventi ir džiaugtis, — ne žudyti vienas antra. Priminė Afrikos ir Azijos moteris. Sakė, šiandien jų didelis skaičius yra pasiekęs aukštos kultūros, mokslo: daugeliu atžvilgių pralenkia europietes moteris.

Baigdama kalbėti kvietė viso pasaulio moteris kovoti prieš karą, už pažangą, už geresnę ateitį.

Prakalboms pasibaigus, solistas V. Bekeris žavingai sudainavo tris daineles — viena jo paties sukurta ("Turėjau mergelę").

Paskui sudainavo kelias dainas visas Aido choras su solistėmis Nelle Ventiene ir Elena Brazauskiene prieš akvie.

Koncertinę programą vadovavo Aido choro mokytoja Mildred Stensler.

Po programos visi skubėjo prie vaišių stalo, gausiai apkrauto įvairiais užkandžiais, Paruošė darbščioji klubietė Kaziūnė Čeikauskienė.

Reikia priminti, kad prie šių skanių užkandžių prisidėjo mūsų kelios klubietės — iškepė skanių pyragų: Galinauskienė, A. Vaznienė, M. Jakštienė, Mažilienė, O. Cibulskienė, Šukaitienė. Jurgis Laukaitis aukojo klubui $5.

Širdinga padėka visiems, kuo nors prisidėjusiems prie šio kilnaus Moters dienos paminėjimo.

Klubo koresp.
V. Bunkienė

Moterims arba motinoms

O moterys jūs, moterys!
O motinos jūs, motinos!

Jūs meiliai, maloniai auginat vaikus,
O kai užauginat, tai atima juos.
Jūs verkiat, kai ima nuo jūsų vaikus,
Kai veža liet kraują į karo laukus.
Išvežus, nemiegat per ilgas naktis,
Jums stovi mintyse, ar jie besugrįš?
Jūs verksmo nepaiso, nenori klausyt,
Nes esat bespėkės, kad ką nors daryt.

Taigi jūs, visos moterys,
Taip kaip draugės, kaip seserys,

Tuojaus susijunkit draugystėn drūtai
Ir veikit, kovokit vieningai, bendrai.
Tada jūs vienybė bus tokia drūta,
Kurios nesuskaldys nei plieno kulka;
Tada karininkams galėsite sakyt,
Kad vaikų neleisit karuose žudyt.
Tada jums ir verkti daugiau nereikės,
Taika tarp žmonijos gražiai pražydės.

Jonas Juška

Mieste pasidairius

Mūsų majoras ponas Lindsay dar netoli tenuvažiavo su savo planais miesto reikalus pertvarkyti. Jo planas taksams pakelti užkliuvo valstijos seimelyje. Jo planas apvienyti transportacijos priemonių valdybą nesijudina nė iš vietos. Policijos departamente tebeverda "košė".

O kaip su važiuotės fėro kėlimu? Kol kas majoras žada "nepasiduoti" — gal dar šiemet nereikėsią fėrą pakelti. Bet kad pakėlimas ateis, arba turės ateiti, tai ir jis daleidžia.

Iki šiol majoras su šeima gyveno viešbutyje. Bet šiomis dienomis jau susikraustė į oficialią Gracie Mansion rezidenciją. Jo žmoną džiaugiasi, kad čia būsią daug smagiau šeimininkauti.

Pranešama, kad pastaraisiais keliais mėnesiais chuliganizmas traukiniuose sumažėjo 65 procentais. Mat, vakarais ir naktimis traukiniuose tvarką prižiūri unifarmuoti policininkai. Jauni chuliganiukai jų bijo, tai liovėsi išdykavę.

Mūsų mieste seniai veikia kalėjimas Federal House of Detention. Iškilo didelis skandalas. Pasirodo, kad turtingieji kaliniai gauna tokias privilegijas ir patarnavimus, kuriu paprastas žmogelis neturi nė laisvėje būdamas. Eina tyrinėjimas.

Bėdos majoras Lindsay turi ir su namų prižiūrėjimo komisionieriumi ponu Moerdleriu. Pasirodo, kad jo uošvis yra vienas iš stambiausių lūšnynų savininkų, labai turtingas ir įtakingas politikierius. Jo valdomuose namuose nesilaikoma jokių Namų departamento nustatytų taisyklių. Na, o argi žentas ims nagan savo uošvį? Todėl auga reikalavimas, kad komisionierius Moerdleris eitų laukan iš tos riebios vietos.

Praėjusį šeštadienį (kovo 12 d.)) oficialiai atsidarė arklių lenktynių sezonas. Į Aqueduct lenktynių lauką sugužėjo 46,000 ištroškusių greitai pralobti silpnavalių niujorkiečių. Nežinia, kiek jų grįžo namo gražiai ištuštintomis kišenėmis.

Sukako lygiai 10 metų, kai gimė garsusis muzikinis veikalas "My Fair Lady". Jam pastatyti susikūrus Liza Kompanija jau pasidarė 13 milijonų gryno pelno.

Labai plačiai niujorkiečiai ruošiasi prieškarinei demonstracijai, kuri, kaip žinia, įvyks kovo 26 d. ant Fifth Ave. Manhattane. Joje dalyvaus daug įvairiausių grupių bei organizacijų. Manoma, į demonstraciją įsitrauks ne viena ir darbo unija.

Lietuviai irgi mobilizuojasi skaitlingai dalyvauti.

Sveturgimiams Ginti Komitetas jau primena, kad jo ruošiamas metinis visų tautų piknikas ir šiemet įvyks birželio 19 d. Camp Midvale, New Jersey valstijoje. Prašo tautines grupes tą dieną nieko savo nerengti, o dalyvauti piknike.

Kalbėjausi su daugeliu aidiečių. Jie labai pasitenkinę savo pasirodymu Town Hall koncerte. Iš tikrųjų, mūsų aidiečiai gali didžiuotis. Ypač jų mokytojai Mildred priklauso mūsų visų didelis bučkis už tokį gražų choro paruošimą šiam koncertui.

O šį sekmadienį, kovo 20 d., visi valgykime pietus Laisvės salėj. Juos rengia LLD 185 kp. Priedui dar pamatysite ir gražių filmų.

Rep.

Labai sunki padėtis A. Matulio šeimoje

Gavau laišką iš Antano Matulio, gyvenančio Levittown, Pa., palei Philadelphiją. Tarp kitko jis rašo:

"Noriu Jums papasakoti apie savo buitį — ji sunki, ir nežinau, kas bus toliau. Š. m. vasario 12 d. žmonai Stefanijai buvo padaryta sunki operacija; po dvylikos dienų grįžo į namus. Jautėsi gerai. Daktaro įsakymu, kiekvieną dieną po valandą pavaikščiojo, džiaugėsi; džiaugėmės ir mes.

Bet kovo 7 d. Stefanija gavo šoką, prarado kalbą, žmogaus jau nebepažįsta. Nuvežėme į ligoninę, ir jau ketvirta diena yra oksigeno "tanke," ir vis nebeatgauna sąmonės. Daktarai negali pasakyti, kas bus toliau. Stefanija jau šeštą kartą yra ligoninėje. Ji eina 69-uosius metus.

Mano sveikata taip pat nekokia... Gyvenu pas Stefanijos dukterį, kuri savo motiną ir mane prižiūri, kur reikia savo automobiliu paveža..."

Kaip matome, draugų Matulių gyvenime atsitiko tragiškų dalykų. Antanas, kaip jau daugeliui žinoma, yra ilgametis visuomenės veikėjas ir mūsu laikraščio bendradarbis. Linkime, kad jo žmona Stefanija pagytų, taip pat linkime ir jam pačiam sutvirtinti savo sveikata.

Gal Antanas neužpyks, kad paduosiu jo adresą, kad draugai ir bičiuliai, kurie norės, žinotų, kur pasiųsti suraminimo laiškelius ar atvirukus: **39 Harvest Rd., Levittown, Pa. 19056.**

R. Mizara

Sugrįžo iš Miamio

Adelė Rainienė buvo keletui savaičių išvykusi į Miamį. Ketino sugrįžti namo po miamiečių koncerto kovo 20. Bet sugrįžo vakar, trečiadieni, kai jos namus prižiūrinti sesuo Laukaitienė telefonu Adelei pranešė, kad ji labai susirgo.

Apie Adelės sugrįžimą trečiadienį Laukaitienė telefonu "Laisvei" pranešė.

Pati Laukaitienė, po daktaro pagalbos, jaučiasi gerai.

Dovanos "Laisvei"

Philip Kunz, Brooklyn, N. Y., dovanojo "Laisvei" tris Lietuvių Namo Bendrovės šėrus.

Lillian Šerelis - Navok, Cranford, N. J., dovanojo "Laisvei" vieną Lietuvių Namo Bendrovės šėrą.

Už dovanas širdingai dėkui.

J. G.

New Yorkas. — Gerėja New Yorko prėsko vandens reikalai. Kovo 8 dieną jau buvo virš 55 procentai rezervuarų įtalpos.

Pietūs ir filmai jau šį sekmadienį

Rengia Lietuvių Literatūros Draugijos 185 kuopa. Įvyks jau šį sekmadienį, kovo 20 d., Laisvės salėje, Liberty Ave. ir 102 St., Ozone Park. (**Lefferts** traukinio **Oxford** stotis.) Pietus valgysime lygiai 1 val., o filmų rodymas prasidės 2:30 val. po pietų. Kaina: pietūs ir filmai kartu $2.50, vieni filmai $1.

Visa popietė bus praleista gražiai, kultūriškai.

Rengėiai labai prašo tik vieno dalyko: **pietus užsisakyti iš anksto.**

Filmams pamatyti įžangą bus galima gauti ten pat prie duru.

Širdingai kviečiame skaitlingai atsilankyti.

Rengėjai

Graži opera ir baletas

Regency teatre, W. 67 St. ir Broadway, Niujorke, tarybinio Artkino pastatytas, eina puikus dviejų spalvotų filmų seansas: pasaulinio garso rusų kompozitoriaus **Rimsky-Korsakovo** sukurta opera **"Caro jaunoii"** ir klasikinis baletas **"Bakčiserajaus fontanas"**, kuriame dalyvauja paskilbusi rusų baletistė **Galina Ulianova.**

Opera suvaidinta labai gerai. Ji suruošta Didžiojo Maskvos teatro vadovybėje. Parinkti vaidilos atlieka savo vaidmenis tikrai žavėtinai!

Kas nori kultūringai praleisti popietę ar vakarą ir pasidžiaugti meniškais kūriniais, tikrai nesigailės ten nuvykęs.

M.

GENEROLAS SUŽEIDĖ RANKĄ

Saigonas. — Generolas W. Westmoreland, JAV jėgu komandierius Pietų Vietname, vaikšto pasirišęs kairę ranką.

Jis sako, būk ją susilaužė bolę lošdamas.

Tarp lietuvių

Pereitą sekmadienį, N. Y. Moterų klubo parengime buvo proga pasimatyt ir kalbėtis su klubo nare Ona Zeidatiene, b r ooklyniete. Zeidatienė visuomet turi malonią šypseną, mažai kada kuo nusiskundžia, bet šį sykį pastebėjau jos veide trupučiuką liūdnumo. Užklausus jos, kodėl, ji pasakė, jog liūdna dėl to, kad jos anūką Gary Zeidat pašaukė armijon. Pirmi metai, kai pradėjo eiti į kolegiją, ir nebus progos baigti mokslą. Aišku, visiems liūdna, nesmagu, kai iš jų šeimos šaukia jaunus vyrus kariuomenėn.

Linkiu Zeidatienei ir jos šeimai, Gario tėvams, pergyventi šias nemalonias valandas ir turėti vilties, kad ių Gary grįš namo sveikas ir galės baigti savo mokslą.

* * *

Tame pačiame parengime (minėjime Tarpt. moters dienos) klubietės Laukaitienė, Cibulskienė ir Kalvaitienė, maspethietės, buvo atsivedusios draugę rusų tautos, Mary Matusevich, kad ji galėtų pamatyti, kaip lietuvės mini Tarptautinę moters dieną. M. Matusevičienei labai patiko vakaro programa, paliko joje gerą ispūdi, tad ta proga ji laikraščiui "Laisvei" įteikė dovaną $10. Sako, labai gerai žino, kaip sunku laikraščiams yra išsilaikyti finansiškai. Ji taipgi remia ir savo tautos laikraščius kaip tai "Ruskv Golos" ir Kanadoi išleidžiama laikrašti "Viešniek"... Varde viso "Laisvės" personalo, tariu Mary Matusevich ačiū už ios gražia dovaną, ir kviečiame ia dažniau atsilankyti į mūsų parengimus.

L. K—tė

Hongkongas. — Kinijos laikraščiai rašo, kad galima išvengti JAV ir Kinijos karo.

New Yorkas. — 1965 metais Coca - Cola Co. turėjo $75,719,561 pelno.

Dabar Rodoma
DIDELIS MUZIKINIS ĮVYKIS
Amerikoniška Premjera
Artkino Perstato Pirmą Sykį Ekrane
Specialų dviejų savaičių rodymą—iki kovo 24
RIMSKY-KORSAKOV'O
"THE TSAR'S BRIDE"— plačiame ekrane
su
Pyotr Glebov, vaidina Ivano Baisiojo rolėje, ir Natalya Rudnaya, vaidina pagautos nuotakos rolėje. Su Bolshoi Operos Kompanija ir Orkestra
Taipgi
Ulanova ir Plisetskaya—balerinos
Šoks "Fountain of Bakchiserai"
REGENCY THEATRE
B'way & 67th St. (near Lincoln Center) SC. 4-3700

GERIAUSIOS PREKĖS (PIRKINIAI) ŠIAIS METAIS DOVANŲ JŪSŲ GIMINĖMS IR ARTIMIESIEMS, GYVENANTIEMS USSR
Jūs galite pirkti pas PODAROGIFTS, INC.

Jūsų patogumui, PODAROGIFTS, INC., išstato "Laimėtojus" iš įvairių tarptautiškų parodų:

Susipažinkite su automobiliu "MOSKVICH"—vėliausi modeliai. iš įvairių tarptautiškų parodų:

Peržiūrėkite tvirtus MOTORCIKLUS "IZH-PLANETA"; Naujai pagamintų TELEVIZORIŲ; FOTO KAMERŲ su vėliausiais pagerinimais, stipresniais stiklais. Ekonomiški ŠALDYTUVAI, Elegantiški FUTRINIAI PALTAI ir KEPURĖS, pagaminti iš garsių rusiškų futrų. AUDEKLAI įvairiausiomis spalvomis ir raštais. Žinomi rusiški SKANĖSIAI, minkštas kaviaras, krabų konservai "CHATKA" ir "AKO" ir kiti skanūs valgiai.

ŠITĄ VISKĄ GALIMA PIRKTI PAS MUS!

Visos nupirktos jūsų prekės bus pristatytos jūsų giminėms už SPECIALIAI ŽEMAS KAINAS. NERIBOTA KIEKYBĖ. NEMOKAMI USSR MUITAI IR NEMOKAMI KITI USSR MOKESČIAI.

PODAROGIFTS, INC., garantuoja greitą ir akuratną pristatymą, praneša Jums apie dovanų pristatymą.

PRAŠYKITE mūsų naujų katalogų, kuriuose mes išaiškiname apie mūsų platų pasirinkimą industrinių ir valgomų produktų.

DOVANŲ CERTIFIKATAS tai geriausias būdas užsakyti dovanas jūsų giminėms, gyvenantiems USSR.

- Dovanų Certifikatas supaprastina užsakymus.
- IŠPILDYS bet kokį pareikalavimą jūsų giminių.
- PATENKINS jų pasirinkimą kiekybėje ir skonyje jiems užsakytų dovanų.
- PAGELBĖS susitvarkyti su "VNESHPOSYLTORG" dėl užsakymo dovanų, kurios nepaskelbtos kataloge.
- NUOSTABU, KĄ CERTIFIKATAS GALI NUPIRKTI JUMS.

Dabar, už prieinamas kainas "PUTEVKI" jūsų artimiesiems, gyvenantiems USSR. GRAŽŪS SVEIKATINGUMO KURORTAI SOVIETŲ SĄJUNGOJE. Jų modelius galite matyti mūsų parodų kambariuose.

Rašykite-skambinkite dėl informacijų pas PODAROGIFTS, INC. Tai vienatinė firma Jungtinėse Valstijose, kuri turi išimtiną sutartį su V/O "VNESHPOSYLTORG" išpildyti jūsų užsakymus jūsų giminėms, gyvenantiems USSR.

PODAROGIFTS, INC.
220 Park Avenue South, New York, N. Y. 10003
Phone: Code No. 212 — 228-9547